

მ ვ ე ე მ ს ი

ო შ ი ც ი ა ლ უ რ ი ნ ა წ ი ლ ი .

უმაღლესი დაჯილდოებანი.

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა უ წ . ს ი ნ რ დ ი ს ა .

9—29 აპრილს 1891 წელს № 976 სასულიერო პართა დაჯილდოების შესახებ სასულიერო უწყებაში სამსახურისათვის.

მისი იმპერატორებითი უდაბუღუესობის უჭაზის მეტრ, უწმიდასმა და უმართულებსმა სინოდმა მოასმინა ეპარქიის მღვდელთ-მთაერებს, მოსკოვის სინოდის კანტორის და სასახლის სამღვდლოების გამგის წარმოდგენებანი მათდამი რწმუნებული სასულიერო პართა დაჯილდოებანზე სასულიერო უწყებაში სამსახურისათვის. ბრძანებს: საუწყებელს ზედა მომხდარ მსაჯულებათა უწ. სინოდმა განაწესა: წარმოდგენილ სიგებს შინა მოსხენებულნი სასულიერო პართანი იქმნენ დაჯილდოებულნი სიგეში აღნიშნული ჯილდოებითა და მღვდელთ-მთაერათა, მოსკოვის სინოდის კანტორის და სასახლის სამღვდლოების გამგის სტენობლად დაჯილდოებულ პართა და დაბეჭდვას დასაქველსაო უწყებაშია.

ხელმწიფე იმპერატორმა, უწმ. სინოდის რბერ-პროკურორის უჭვე შეკრდომილესი მოხსენებათა, თანხმად განჩინებისა უწმ. სინოდისა 15 ამა მაისს უმოწვაელსად ინება დაჯილდოება სასულიერო პართა ქვემოდ მოხსენებული განსხვავებული ნაშინათა ეპარქიის უწყებაში სამსახურისათვის.

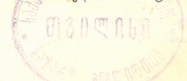
საქართველოს საქართველოში ქართლისა და კახეთის ეპარქიაში: ა) წმ. ანნის მეორე ხარისხის რდენითა: ხირსის სტეფანეს მონასტრის წინამძღვარი არქიმანდრიტი ვესტანტი; თბილისის ქალაქის სიოონის მიძინების საკრებულო ტაძრის დეკანოზი ვსტატე ულაივე; ბ) წმ. ანნის მესამე ხარისხის რდენით: სიღნაღის მახრის ევგენის სოფლის მღვდელი ქრისტიანა ხსათიანი.

იმერეთის ეპარქიაში: ა) წმ. ვლადიმირის მეოთხე ხარისხის რდენითა: წინამძღვარი წმიდათა დავით და კონსტანტინეს მონასტრისა, არქიმანდრიტი ბესარიანი; შორაპნის მახრის სოფლის საენეს ეკლესიის დეკანოზი იოანე ზამხამე; ბ) წმ. ანნის მეორე ხარისხის რდენითა: შორაპნის მახრის დაბა ყვირილის ეკლესიის დეკანოზი დავით ღამხამე; რაჭის მახრის დაბა ონის ეკლესიის დეკანოზი ალექსი გაბრეზიანი.

მურია-სამეგრელოს ეპარქიაში: ა) წმ. ანნის მესამე ხარისხის რდენითა: წინამძღვარი ნახარების ხარების მეორე კლასის მონასტრისა არქიმანდრიტი იოსა; წინამძღვარი იოანე ნათლის-მცემლის მონასტრისა არქიმანდრიტი გეგასამე.

სია სასულიერო პირთა, რომელნიც სასულიერო უწყებაში სამსახურისათვის დაჯილდოებულ იქმნენ უწ. სინოდისაგან მათი იმპერატორმა ითი დამაშლსნობათა გვირგვინონების ღლეს.

საქართველოს საქართველოში: ქართლისა და კახეთის ეპარქიაში: ა) დეკანოზობის ხარისხით.— თბილისის ქალაქის, ქვაშეთის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი დავით კრულაშვილი, აბუე ქალაქის, დიდუბის ღეთს-მუხაბლის ეკლესიის მღვდელი ბესარიონ ზედგინიცი; გორის მახრის, რუისის ყურისცალების ტაძრის მღვდელი იოანე იწვეცი; სიღნაღის მახრის, სოფლის სკობის ეკლესიის მღვდელი დავით იაშვილი; ბ) მეორე ხარით, უწმ. სინოდისაგან ბოძებულთა:— წინამძღვარი ბოდბის წმ. ნინოს დღათ მონასტრის

საქართველოს
საგარეო ურთიერთობების
სახელმწიფო

იგუმენიას იუტენალია; საზინადარი ასაღი ათონის სი-
მონ კანკელის მონასტრისა მღვდელ-მონაზონი ილა-
როანი; საზინადარი მარტუაფის წმ. ანტონის მონ-
ასტრისა მღვდელ-მონაზონი გერასიმე; თბილისის ქა-
ლაქის, ზღაპრის სასაფლაოს პეტრე-პავლეს ეკლესიის
მღვდელი ზაქარია გეტლიევი; გორის მარტის, სოფლის
სოფლადის მღვდელი გიორგი კაცხაძე; სიღნაღის მარ-
ტის, გვერდის სამეგრელოს მღვდელი იოსებ მახარაძე;
ამავე მარტის დუშუბანის ეკლესიის მღვდელი ილარიონ
ივევი; ზღაღონის თელავის შირველი ოქაქის, გურდღე-
ლაუკის ეგ. მღვდელი მიხაელ ხელაიევი; თელავის მარ-
ტის, ეგრეთის ეგ. მღვდელი მიხაელ ვარდიევი; ბ)
კამბეღავტობა: თბილისის ქალაქის ახალუბის ეგ. მღვ-
დელი დავით გულაბოვი; ამავე კახეთის რკინის გზის
მოძრაევი წმ. კონსტანტინე და ელენეს ეგ. მღვდელი
იორდონ ნანაბოვი; თბილისის მარტის, ნორიოს სო-
ფლის მღვდელი სიმონ მანსეტოვი; ამავე მარტის სა-
გარეო ეგ. მღვდელი მიხაელ გულისოვი; გორის
მარტის, სოფლის ტირხნის ეგ. მღვდელი სპირიდონ
კახაძე; ამავე მარტის, ერთ წმიდას სოფლის ეგ.
მღვდელი გიორგი კარგარეთელი; სიღნაღის მარტის,
შინას ეგ. მღვდელი იოანე კამასპოვი; ასაღნასის
მარტის, ერეთის სოფლის ეგ. მღვდელი სამსონ ზედ-
ენიძე; ზარნაღის მარტის, სოფლის პრეპოდონის ეგ.
მღვდელი იოანე მანსეტოვი; დუშუბანის მარტის, ბო-
გონის ეგ. მღვდელი გიორგი ასათიანი; დ)
უწმიდადის დუშუბანის სინაღის ლოცვა-კურს-
თნევი თერაპიოტი: თბილისის ქალაქის არქიერის
სასახლის მღვდელ-მონაზონი ელისე; საზინადარი თბი-
ლისის ფერსცვალების მონასტრისა მღვდელ-მონაზონი
თეოდოსი; ამავე მონასტრის მღვდელ-მონაზონი ელისე;
საზინადარი იოანე ნათლის-მცემლის უდაბნოსა მღვ-
დელ-მონაზონი დომენტი; სიღნაღის მარტის ჭალაუბ-
ნის ლეთის მშობლის ეგ. მღვდელი იოანე მატაოტი
(იგივე მატაოვი).

იმერეთის ეპარქიაში: ა) დეკანოზობის ხა-
რისხით:—ქუთაისის მარტის, სიმონეთის ეგ. მღვდელი
გიორგი კლდიაშვილი; ბ) მეგრეთის ჯვრით, უწმ.
სინაღისაგან ზომებულათ:—ეგრეთის ჭყელიშის ღვთის-
მშობლის მონასტრისა, მღვდელ-მონაზონი ანტონი;
ეგრეთის გელათის ღვთის-მშობლის ეგ. მღვდელ-მონა-
ზონი გაბრიელი; შორაპნის მარტის, სოფლის წყის
ეგ. მღვდელი ლუკა მარტაძე; გ) კამბეღავტობა:—ქუ-
თაისის მარტის, ივანედიის ეგ. მღვდელი თამა მაცარაძე;

ამავე მარტის ფარცხანაყანეის ეგ. მღვდელი გიორგი
თედორაძე; ამავე მარტის სიმონეთის ეგ. მღვდელი
სიმონ კუმბურთიძე; შორაპნის მარტის, ცხრუკეთის
ეგ. მღვდელი ნიკოლოზ წერეთელი; რაჭის მარტის
ტალის სოფლის ეგ. მღვდელი სამსონ ლანდი.

გურია-სამეგრელოს ეპარქიაში: ა) იგუმენის
ხარისხით:—სანეთის მუშეთის წმ. გიორგის ეგ. მღვ-
დელ-მონაზონი დანიელი; ბ) დეკანოზობის ხარის-
ხით:—გორცხის წმ. გიორგის ეგ. მღვდელი თამა
გოშუა; გ) მეგრეთის ჯვრით, უწმ. სინაღისაგან ზომე-
ბულათა: სანეთის ლენჯარის მარტარის ეგ. მღვდელ-
მონაზონი კლემენტი; სლაროს გამე იოანე ნათლის-
მცემლის მონასტრისა მღვდელ-მონაზონი ბენიამინი;
ცალენჯინის მარტარა ეგ. მღვდელი სოფრამი თელ-
თეძე; ქალაქის წმ. მთავარ-ანგელოზის მღვდელი იო-
ანე კუხალაშვილი; დ) კამბეღავტობა: ზემო-მთათის
წმ. გიორგის ეგ. მღვდელი თამა ჯორბენაძე; ჭან-
ეთის მთავარ-ანგელოზთ ეგ. მღვდელი მაქსიმე ქეთა-
რაძე; ზუგდიდის შობის ეგ. მღვდელი მთე ჯუშუა;
ნაქალაქის წმ. ომეოც მარტოთა ეგ. მღვდელი გი-
ორგი შალაპერიძე; მეოთხე ჭალაღადის მუშუას წმ.
გიორგის ეგ. მღვდელი ათანასე ბაბილუა; ტაბარის
ჟვარცხის ეგ. მღვდელი დავით ქარსელიძე; ბანა ზარ-
დადარის მთავარ-ანგელოზის ეგ. მღვდელი იოანე
ფონაშუ.

განკარგულუბანი საქართველოს მთავრობისა.

უწმიდესის და უმბართველესის სინოდის უკანას-
ძალითა 13 მარტადან 1890 წლის, № 535 - ით,
6 ივნისიდან დაჯილდოვებულ იქმნენ სუფიითა.

I. საქართველოს ეპარქიაში:

- 1) ზღაღონის III ოქაქის, გორის მარტის, გო-
რის მიამენის სობორნისა, მღვდელი იოელ გამრეკ-
ლოვი, 2) სოფლის ჭყარმის თბილისის მარტის, ღვთის-
მშობლის ეკლესიის, მღვდელი მიხეილ ტაბაძე, 3)
სოფლის მარტის, თელავის მარტის, ზღაღონის ეგ-
ლესიის მღვდელი იოანე აღნიევი, 4) სოფლის ეგ-
უბის, სიღნაღის მარტის, პეტრე-პავლეს ეკლესიის
მღვდელი პეტრე ელიზბაროვი, 5) სოფლის წინაპრის,
გორის მარტის ღვთის-მშობლის ეკლესიის მღვდელი

მიხეილ მცხეთაძე, 6) სოფლის ქვემო-ქანდაკის, გორის მაზრის, შიშინების ეკლესიის მღვდელი სიმონ ლარიბოვი, 7) სოფლის კოდას, თბილისის მაზრისა, ქლეკსანდროსკელის ეკლესიის მღვდელი საბა პეტრიცი, 8) სოფლის ახანოს, დუშეთის მაზრის, წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი ზაქარია პეტრიცი, 9) კიბლასის კერძო და ივრტეს ეკლესიის; კრეწის მაზრის მღვდელი ალექსანდრე ალანერდოვი და 10) ჭაშკაის ქაიხოსის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი მიხეილ დევიდოვი.

II. იმერეთის ეპარქიაში:

1) სოფლის ქედის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი იოსებნი მომფორია, 2) სოფლის ქვემო-ჭოტიორის მცხეთის ეკლესიის მღვდელი მათე ჰეიშვილი, 3) სოფლის ზაშის სულთ-მოფიანის ეკლესიის მღვდელი გერასიმე აბზიანიძე, 4) სოფლის სეგორის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი ალექსი ცხადაძე და 5) სოფლის ღვანჯიის წმ. სამების ეკლესიის მღვდელი ისიდორე კროკი.

III. სუბუბის ეპარქიაში:

მცირე ჭალაქ გელამინის მღვ. დიმიტრი სობოლცივი.

დაჯილდვებულ იქმნენ ბედნიანთ:

საქართველოს ეპარქიაში:

1) ქ. თბილისის იოანე ღვთის-მეტყველის ეკლესიის მღვდელი, კანდიდატი დიმიტრი-მეტყველების, თეოდორე ბოლოლიუბოვი, 2) სოფლის ზახორის, გორის მაზრის, მცხეთის ეკლესიის მღვდელი იოსებ უზნაძე, 3) სოფლის სვანეთის, თბილისის მაზრის, სამონ მესაქტის ეკლესიის მღვდელი დისილი ქიტევი, 4) სოფლის მატრეკელის, თბილისის მაზრის, თამარ ეკლესიის მღვდელი ისიდორე კურხული, 5) სოფლის შიშინის, თბილისის მაზრის, დიმიტრი-მცხეთის ეკლესიის მღვდელი ალექსანდრე ტაბლიცი, 6) სოფლის გურჯინის, სიღნაღის მაზრის, ნათლის-მცხეთის ეკლესიის მღვდელი პოლიექსი კარბელი, 7) სოფლის ვეფხის, სიღნაღის მაზრის, დიმიტრი-მეტყველების ეკლესიის მღვდელი სოლომონ ბერიტოვი, და 8) სოფლის ძეგლი მანკელის, თბილისის მაზრის, შიშინების ეკლესიის მღვდელი მიხეილ მახათაძე.

გურია - სამეგრელოს ეპარქიაში:

მღვდელი სორგის წმ. მოაქან-ანკლავის ეკლესიის დეით ჯადარძე დაჯილდვებულ იქმნა ბუჯინაში.

უმაღლესი რამსკრიტი

მეპევიდრე ცესარევიჩის სახელობაზე

17 მარტის თარიღით.

„ოქცენო იმპერატორებთან უმაღლესობა! გუბრძანე რა, დაიწყო მთელს ცივილიზაციის რეინის გზის გაყვანა, რომელმაც უნდა შეუერთოს ბუნების მიერ უხვად დაჯილდვებული მხარის ცივილიზაციისა შიდა რუსეთის რეინის გზებს, მოგანდობოთ თქვენ, გამოაყვანოთ ამ გვარი ჩემი სურვილი, რომელსაც კვლავ მოხვალთ რუსეთის ქვეყანაში აღმოსავლეთის უცხო ქვეყანათა დათვლიერების შემდეგ. ამასთანავე გაკისრებთ თქვენ, პირდაპირის განკარგულებით უსურვის ილიქის მთავრობისა აკურთხებინოთ ვლადივოსტოკის დასაწყისი ცივილიზაციის დივის რეინის გზისა, რომლის გამოყვანაც, სახელმწიფო ხარჯით, უკვე ნება-დართულია. ის მნიშვნელოვანი თქვენი ამ ჩემ მიერ განზრახულის ნამდვილ საერთო საქმის დაწყებაში ახალ საბუთად ჰყოლს დემონთა იმისა, რომ მე სულითა და გულით ვისწრაფვი, გაგუადვილო ცივილიზაციის იმპერიის სხვა ნაწილებთან მიმოსვლა და მით დაგუმტოცომაგ ჩემს საყვარელ მხარეს ცხოველი ჩემი ზრუნვა მისის საყვარელდელა წარმატებისათვის. ვანოვ უფალს, აკურთხოს თქვენი სანგრძლივი მოგზაურობა რუსეთში. თქვენი ჭეშმარიტი მოსოვარული

„ა ლ მ მ ს ა ნ დ რ ი“

მეპევიდრე ცესარევიჩი დაინიშნა შეფად აღმოსავლეთ-ცივილიზაციის პირველ „სტრელოვოი“ ბატალიონისა.

უმაღლესი ბრძანება უმართებულების სენატის მიმართ, 17 აპრილის თარიღით: მესურს რა სასახელოდ ჩვენის საყვარელის შვილის მიხვლისა ცივილიზაციის, წყალობა აღმოვუჩინოთ სასამართლოთა განჩინების ძალით გაგზავნილოთ, რომელნიც ამ ქაზად, მისის იმპერატორების უმაღლესობის მიხვლის დღესაც, ცივილიზაციის სხვად იხდებიან და წესისამებრ დასასახლებელსა, და სამუშაო ადგილებს არაან განწყობილნი, ვბრძანებთ: 1) კატორგაში გაგზავნილი, რა-

მედიკ კარგის ყოფა-ქცევისა და საქმეზე მუშაობისა გამო ღირსნი ადმოჩნდებიან შედავათისა, სასამართლოს მიერ გარდაწვეტილი ვადა კატორგაში ყოფნისა შეუმცირდეთ 2/3-მდე და უკვდა კატორგა შეეცვალოთ იაკი წლის ვადის კატორგად. 2) მკრე წლოვანებაში ჩადენილ დანაშაულობის გამო კატორგაში გაგზავნილი არა ნაკლებ ოთხის წლის ვადით, ესედავე ჩარიცხნენ მხოლოდ გადასახლებაზე და. 3) გადასახლება უფთა და იმათ, ვინც კატორგის ვადის გათავების გამო უნდა გადასახლებაზე გადასახლებულადა ჩარიცხნენ, თუ 4 წლის განმავლობაში კარგის ყოფა-ქცევისანი ყოფილან, კეთილად უპროპიათ და ბინადრობა გაურჩიანთ, შეუმცირდეთ კანონიერი 10 წლის ვადა გადასახლებაზე გადასახლებულთა გლეხებად ჩასარიცხად და 10 წელს შემდეგ მათის კარგის ყოფა-ქცევისა გამო გლეხებად ჩარიცხვისა, მიეცეთ ნება სურვილისამებრ საცხოვრებელ ადგილის ამორჩევისა უველგან, გარდა სატახტო ქალაქებისა და გუბერნიებისა იმ პირობით, რომ 5 წლის განმავლობაში ადგილობრივის პოლიციის მხედველობის ქვეშ იყვნენ, გარნა ყოველ გვარ უფლება ახადლის მაგიერ იგინი უნდა ირიცხებოდნენ მხოლოდ განსაკუთრებულ უფლება ახადილებად სასჯ. დებ. მე 43 მუხლის ძალით. 4) ციბირში საცხოვრებელად გაგზავნილთ 15 წელს შემდეგ სასამართლოს განჩინების ძალაში შესვლისა, მიეცეთ ნება სურვილისამებრ საცხოვრებელ ადგილის ამორჩევისა უველგან, გარდა სატახტო ქალაქებისა და გუბერნიებისა, მხოლოდ განკონით ახადი უფლებათა დაუბრუნებლად; 5) გაგზავნილთ, რომელთაც დანაშაუნი ჩაუდგინათ 1883 წ. 15 მაისამდე და რომელთაც უკვე მიენჭათ წყალობა ჩვენს წმ. გვირგვინის კურთხევის დღეს გამოცხადებულის უმაღლესის მანიფესტის ძალით (მუხლი 1, 3 და 4 ამ ბრძანებისა) მას გარდა მიენჭათ კიდევ შემდეგი შედავათიც: ა) კატორგაში გაგზავნილთ შეუმცირდეთ ვადა ერთი წლით, ბ) დასახლებაზე გადასახლებულთა დაგზავნილი, რომელთაც უკვე მოუპოვებიათ უფლება გლეხებად ჩარიცხვისა მიეცეთ ნება, მიეწონენ ციბირის ქალაქებს, თუ თვით ქალაქი ნებას დართავს, ხოლო არ შეიძ-

ლოთკი, გადმოსცოდნენ ვეროპის რუსეთის საზღვრებს, ვიდრე ამის ნებას არ მიიღებან წესით, რომელიც შემოსახლებულ მანიფესტში გამოცხადებულად; გ) ციბირის გუბერნიებში საცხოვრებელად გაგზავნილთ, მათს გადასახლებაზე განთავისუფლების შემდეგ, სასახლეების მანიფესტის ძალით ნება მიეცეთ ხოლმე. აი-დონ ბრეტები ადუნიშნელად იმისა, რომ «გადასახლებულთაგანნი და ვასამართლებულნი» არიან და აგრეთვე უწითელ ასობოდ ნიშნად მათის უფლება ახადილობისა. დ) მაწინაწალობის გამო ციბირში დასახინადრებლად გაგზავნილი, ვინცობა შეტყობილ იქნა მათი წოდება, შემდეგ სასამართლოს მიერ ამის შემოწმებისა, განთავისუფლებულ იყვნენ, ხოლო ჩვენს წმ. გვირგვინის კურთხევის შემდეგ გაგზავნილთ-კი ადგენადლოდ ცხოვრება სატახტო ქალაქებსა და გუბერნიებში, ამ ბრძანების 1, 3 და 5 მუხლებში მოსახლებულ შედავათების მინიჭების დამანაშაულოთვის მივანდობთ, კუთვნილებისამებრ, შინაგან საქმეთა სამინისტროს და გენერალ-გუბერნატორებს ირკუტსკისა და ამურის მხარისა, თუ იგინი დაწმუნდებიან რომ გაგზავნილი სასჯელში ყოფნის დროს კარგის ყოფა-ქცევისანი ყოფილან.

უმაღლესი ბრძანებანი.

ხელმოწევი ამჟამტომას, თანახმად უკვემეგრდომეცხის მოსახლებისა უწმ. სინოდის ობერპროკურორისა, 9 თებერვალს ამა წლისას, უმაღლესად ინება დამტკიცება უწმ. სინოდის განჯრახულებისა, შესახებ სამჯრუნველოს დაფუძნებისა სასუფიერო წოდების დარბთათვის ვლადიკავკასიის და სუხუმის ეპარქიებში, კანონში ნაჩვენების სასოგადო საფუძვლითა და დანიშნელთა შესახად თვითოეულის სამჯრუნველოთა კანცელარიისა 250 მ. წელიწადში. აღნიშნულის ფულიდგან დაენიშნა სეკრეტარს 100 მ., მწერალს 100 მ. და სხვა საკანცელარიო ხარჯად 50 მანათი.

მწყმისი

საქართველო
საქართველო

მე ვარ მწყმისი კეთილი: მწყმისან კეთილმან სული თვისი დაქუცდეს ცხოვართათვის. (იოან. 10—11).
 ვაოვე ცხოვარი ჩემი წარწყმედული. ესრეთ იყოს სიხარული ცათ შინა, ერთისათვის ცოდვილისა. (ლუკ. 15—4).
 მოგედით ჩემდა ყოველნი მასურადნი და ტვირთ-მომენი და მე განგისვენო თქვენ. (მათ. 11—28).

№ 9 დ 10

1883-1891

1-30 მასისა

შინარსი: ოფიც. ნაწილი: უმაღლესი დაჯილდოება. — გახსნიება უწმ. სინოდისა საქმეჯილდოების დაჯილდოებაზე. — განკარგულებანი საქმეჯილდოებისა. — უმაღლესი რეკომენტი. — უმაღლესი ბრძანებანი. — არა ოფიც. ნაწილი: მწყმისთა და სამწყმისთა სუფრადგობად. — საქართველოს მეფის წმ. დავით აღმაშენებლის სახელგადასახე დასრულებული ქობის შესახებ ქუთაისის სსუღიერთ სასჯელგებულთა და ამ ქობის წესდება. — თეკლოთის დედათა მონასტერი. — საისტორიო მისილა. — ხალი ამბები და შენიშვნები. — მოსენება გარდაცვალებულთა მართლმადიდებელ ქრისტიანეთა. — სიტყვა ცოლ ქმრობაზე. განჩხადებანი.

მწყმისთა და სამწყმისთა საქმეჯილდოება.

მრავალნი, რომელთაც უყვე გული გავრალე ბიათ ეკლესიასა და მის წესებზე, კაცის მოხსენებას მისი სიკვდილის შემდეგ საჭიროდ აღარ რაცხენ. ზოგნი კი, რომელთაც ვერეთ კიდეც სულადა არ გავრალეობით გული ამისთანა წყების აღსრულების შესახებ, საჭიროდ რაცხენენ კაცის მოხსენებას მისი სიკვდილის შემდეგაც, მგრამ თათვის სიზარმაცისა და დაუდენველობის გამო არ ასრულენენ თათთან ნაცნობთა და ნათესავთა მოხსენებას. მოხსენება გარდაცვალებულთათვის, მათთვის ლოცვა

და მსგებრბლის შეწირვა არის ერთი უძველესი ჩვეულება წმ. ეკლესიისა, რომელიც დამყარებულია საღმრთო წერილზე, მსოფლიო კრებათა და წმიდა მამათა სწავლავზედ. საზოგადოდ საქართველოს ეკლესიასა და ხალხშიც მსგებრბირი ეკლესიური წესი მტკიცედ სრულდებოდა და დღესაც სრულდება, თუმცა, სამწყმობად, ამ წესის მნიშვნელობა დამისი ასრულემის მიუცილებელი საჭიროება ძლიერ სუსტად ესმით არა მარტო ერისკაცთა, არამედ მათთაც, რომელნიც ვიღლებულნი არიან ასწავლონ და განუმარტონ ხალხს ამ ეკლესიური წესის მნიშვნელობა და საჭიროება.

ჩვენ ზშირად ზოგედის ერის კაცთაგან წერილებში, რომლებშიც ისინი სამღურავს ახვალდებენ თავიანთ სულიერ მწყემსებზედ მისთვის, რომ ეს უჯანსაღი იყოს ამ ძველ წესებს არ ასრულე ბუნდღეს. ზოგი მწყემსნი თავიანთ სიტყვებში და მოძღვრებებში ურჩევენ ხალხს, რომ მან თავი დაანებოს იმ დიდ და დამღუპველ ხარჯს, რომელშიც მათი სამწყსო ვარდება გარდაცვალებულთა სულის მოხსენების დროს, ურჩევენ, რომ ხალხმა თავი დაანებოს აღაპებს და სხვა ამისთანა, ეითომ არა სასარგებლო წეს-ჩვეულებათა!.. ეს სულიერნი მწყემსნი აღბად მიტომ ურჩევენ ხალხს ამისთანა ჩვეულებათა მოსაზრებას, რომ მათი სამწყსონი ამ წესს წმ. ეკლესიის დანიშნულებისა მებრ არ აღასრულებენ და, მართლა, ზშირად სოღარიბეში ვარდებიან. მაგრამ, ჩვენის აზრით, ძლიერ შემდღარნი არიან ეს სულიერნი მწყემსნი, ვის აქვს უფლება ყველა სასწავლებლების დახურვა მოითხოვოს. იმ მიზეზისა გამო, რომ ერთმა და ორმა სწავლით ვერ ისარგებლა და ნაცვლად სასარგებლო სამსახურისა დღეი ენება მოუტანა მამულს და თავის თავს? ვინ იტყვის რომ ძლიერ მანებელი არ იყოს ის აუღარებელი ხარჯი, რომელსაც ეყვინან თავიანთ გარდაცვალებულთა სულის მოხსენების დროს აღხაზნებ, ოსები და ზოგაერთინი სეანნიც? ვინ იტყვის, რომ ჩვენ ჭართელებშიც არ სრულდებოდეს გარდაცვალებულთა მოხსენების საქმე ურიგოდ, მაგრამ ეს არის ისე ჩვენი სამღვდლოების ბრალი, ეს არის ნაყოფი ჩვენი უკოღინარობისა და დაუდენელობისა.

ჩვენ, მწყემსნი ილიადაგ საყვედურს ვაცხადებთ, ნილაგ ვიბღურებთ, რომ ეკლესიები შემკობილი და გამშენებული არა გვაქვს, მიუცილებელი საჭირო ნივთები არ მოგვცობდა ეკლესიებში და ჩვენს დანაშაულობას სხვის ვებრალბეთ. არა, ამ საქმეში ჩვენ თავის ვამართლებს არ შეგვიძლია. და არ შეგვიძლია იმიტომ, რომ ჩვენ არა-ვითარი ღონის-ძიება, არა-ვითარი ზომა და საშუალება არ გვიხმარია ხალხს ვანუბრატოთ, ვავაგვინოთ და შევატყობინოთ, თუ როგორ უნდა ასრულდებდეს იგი გარდაცვალებულთა სულის მოხსენების ეკლესიურ წესს. ზშირად ვესაყვედურებთ ხოლმე სამწყსოთა, რომ ისინი მრავალ კერბთ-თაყვანის-მცემლურ წესს და ჩვეულებათ ასრულებენ, მაგრამ ამავე დროს ის კი ვავიწყლებს, რომ ჩვენ, სულიერნი მწყემსნი, წინ მიუძღვებით და დიდ პოეტისაკებთ ჩვენს სამწყსოს ამისთანა კერბთ-

თაყვანის-მცემლურ ჩვეულებათა და წესთა აღსრულების დროს!...

ჩვენ ზშირად ვემღურთ სამწყსოთა, რომ იგინი ეკლესიის სასარგებლოდ და მისი შემკობისათვის არასფერს იმეტბენ, მაგრამ ამ საქმეშია ჩვენს დაუდენელობას, უკოღინარობას და ვაუმჭირახობას უმეტესად უნდა ვემღუროდეთ. მრავალნი პირნი მოსულან ჩვენთან და უხიზინით სამძღვარ ვარეთ მოინსატრებნი და ეკლესიებში ვასაგზანეი აღრესების დაწვერა.

— რათ გრდათ ამ მონასტრების და ეკლესიების აღრესები? ეყითხეთ ჩვენ.

— შუღების ვაგზანა გინდა ჩვენ გარდაცვალებულთა საუკუნო მოსახსენებლად, ვინასუსებენ იგინი.

— ჩვენს მონასტრებში და ეკლესიებში, რომელნიც აქ საჭიროებენ შეწირულებს, რატომ არასფერს ვაგვინოთ?

— ჩვენს მონასტრებში და ეკლესიებში არ არის შემოღებული გარდაცვალებულთა საუკუნო მოხსენება; ჩვენ არ ვავიგონია, რომ ჩვენს მონასტრებში და ეკლესიებში იყოს სადმე საუკუნო მოსახსენებელი კონდაკი; სამძღვარ ვარეთის მონასტრების წინამძღვრები კი ახვალდებენ დაბეჭდილის ქალაღებში და იწვევენ მსურველთ, ამას წინედ ეთი ეილა-ცა ბენედიკტ ბერისაგან მივიღეთ ერთი დაბეჭდილი ქალაღი, რომელშიც ეს სულიერი მამა საუკუნო მოხსენებისათვის საძოც მანეთს ითხოვდა და ორმოცი წირვისათვის სამ მანეთს, როდესაც ჩვენში მარტო ორმოცის აღსრულებისათვის ორმოც მანეთს თხოვილობენ, მოგიგეგს მათ...

ამას წინედ ეითმა კონსტანტინეპოლის ეპარქია ურამ მოხრხებით ვამოატხადა უფრო დაკლებული ფასი პანაშვილისა, ორმოცის წირვისა და საუკუნო მოხსენებისათვის! მაგრამ რას წავაგებდეს?!

ჰკითხეთ ელთა ჩვენი მონასტრების და ეკლესიების წინამძღვრებს და ვამებულეს, აქვს მათ ამისთანა საუკუნო მოსახსენებელი კონდაკები ცოცხალთა და გარდაცვალებულთათვის თუ არა? ვამებულად შეგვიძლია ესოტყებ, რომ არც ჩვენს ხალხში, და არც ჩვენს ეკლესიებში და მონასტრებში არსად არ მოიპოვება ამისთანა კონდაკები.

ამისათვის ჩვენ უკვი შეუღვით ამ კონდაკების დაბეჭდვას და მტარეს ხანში მხად გვექმნება იგინი

როგორც ხალხთათვის მხედრული ასაგებით დაბეჭდილი, ისე ეკლესიებში და მონასტრებში სახვარად უტყუარი ასათი. სასურველია, რომ ამისთანა კონდაცემები გაერცვლებდნენ ხალხში და ამით მარისპობენ მზაველნი ცუდი და მანე ჩეულებანი, რომელნიც შერეულნი არიან სულის მოხსენების წესების აღსრულებაში და დაარსდეს, ეკლესიის დადგენილობისაებრ, რიგიანი წესის აღსრულება ცოცხალთა და გარდაცვალებულთა სულის მოხსენების საქმეში, ჩვენ სრული იმედი გვაქვს, რომ ამ კონდაცემის ეკლესიებში დაარსებით და ხალხში მათი გავრცელებით ის უაჯარა და უსარგებლო ხარჯი, რომელიც თითქმის თვითუფულს სამრევლოს მოუღის დღეს მიცვალებულთა დამარხვის დროს, მოხმარებულ იქნება ჩვენი ეკლესიების და მონასტრების შესამკობად და სხვა-და-სხვა საქველმოქმედო დაწესებულებათათვის. თუ როგორ უნდა ჩიწერონ ამ კონდაცემაში ცოცხალნი და გარდაცვალებულნი საუკუნო მოსახსენებლად და სხვა საჭირო დარიგებანი ცალკე იქნება გამოცხადებული ჩვენგან საყოველთაოდ და განსაკუთრებით მწყემსთათვის.

დარწმუნებული ვართ, რომ ჩვენში აღმოჩნდებიან მრავალნი პირნი, რომელნიც თავის დღევანდელ მოღვაწეობას და თავიანთ გარდაცვალებულ ნათესავთა სულის მოსახსენებლად ფულის შეწირვას არ დაიზარებენ.

რუსეთში ზოგიერთი ეკლესიის ქალებამ ჩვენ ძალიან გაგვაკვირება. რუსეთში ხშირია ისეთი ეკლესიები, რომლებშიაც მათში მოსამხატვრე პირთა სასარგებლოდ დიდი თანხა აქვს. თანხა ხელუბლებელია, რადგან მათ შემწირველებს ეს თანხები იმ პირობით შეუწირავთ, რომ მათ არასოდეს არაინ შეეხოს, მხოლოდ მათი სარგებლით უნდა ისარგებლონ როგორც ეკლესიის კრებულმა, ისე თვით ეკლესიამ. შემწირველთ საუკუნო წირვა და მოხსენება აქვს დადებული ამ ეკლესიებში სიკაცხლის დროს დღევანდელ მოსახსენებლად, ხოლო სიკვდილის შემდეგ ცოდეების მიტყუებისა და ცხოვნებისათვის. ყო-

ველი მღვდელი იქ ვალდებულია, რომ თავთავის დროზედ მოხსენება შეასრულოს ეკლესიაში. იმედი გვაქვს, რომ ჩვენი სამღვდლოება ამ საქმეს ჯეროვანს ყურადღებას მიაქცევს და სამწყსოთა შორის გაავრცელებს ძველ მშვენიერ და ფრიად სასარგებლო ჩეულებას—ე. ი. ეკლესიების შემკობას, მათგანმშენებას და სხვა მრავალ ძველი საქმეების გავრცელებას ცოცხალთა და გარდაცვალებულთა მოხსენებით გამოწვეულთა.

სამართმელოს იმვის წმ. დავით აღმაშენებლის სახელობაზე დაარსებული ქორების შესახებ ჟამთიისი სასულიერო სასწავლებელთან.

როგორც ჩვენმა მკითხველებმა უწყიან, მარტის თთვის 16 საქართველოს ექსპროხსმა მაღალ ყოველდღე უსამღვდლოესმა პალატიმ დაამტკიცა წესდება საქართველოს მეფის წმ. დავით აღმაშენებლის სახელობაზე დაარსებული ქორებისა კეთილის სასულიერო სასწავლებელთან.

შთავრესი მიზანი ამა ქობისა, როგორც სწანს თვითონ წესდებიდან, მდგომარეობს მასში, რომ ამ სასწავლებლის დარიბ მოსწავლეთ ნიეთიერი შემწეობა მისცეს და მასთან წინ წასწიოს სწავლის საქმე სასწავლებელში; ამ მიზნის მისაღწევად ქობას სახეში აქვს დარიბ მოწაფეებს მისცეს ყოველივე საჭირო სასწავლო ნიეთები, მოუპოგოს მათ შესაფერი ბინები და მისცეს სასმელ-საქმელი და ტანთ-საქმელი და მასთან დახმარება აღმოუჩინოს იმ დარიბ მოწაფეებს, რომელნიც ამ სასწავლებელში სწავლის დანთავრების შემდეგ ისურვებენ სასულიერო სემინარიაში სწავლის გაგრძელებას, ეინაიღვან მრავალნი ნიჭიერნი მოსწავლენი, საშუალების უმეკონებლობისა გამო, ვერ მიდიან სასულიერო სემინარიაში.

როგორც ხედვას მკითხველი, ქობის მიზანი მეტად მშვენიერია და იმედი, რომ ყველანი, რომელთაც კი სწავლის მნიშვნელობა ესმისთ და ცდილობენ გავრცელონ ხალხში სასულიერო განათლება, დახმარებას აღმოუჩინენ ამ ქობას.

მანც იცის ქუთ. სასულიერო სასწ. მოწაფეთა უმეტესი ნაწილის ღარიბული მდგომარეობა, ის, იმედია, დავგეთანხმება, რომ ამ ძმობის დაარსება აუცილებლად საქირო იყო დღედისაც. უმეტესი ნაწილი დასავლეთის საქართველოს სამღვდლოებისა ფრიად ღარიბია, მაგრამ მიუხედავად ამ სიღარიბისა თითოეულს შეეძლოს და შეძლებინეს სურს სწავლა მისცეს თავის შვილს და მართლაც თვითონ იკლბენ საზრდოს და უკანასკნელს გროშს თავის შვილებს უზუნაინან საზრდად. მაგრამ ღარიბი მშობლების შემწეობა ცოტა ოდნადაც კი ვერ ამაყოფილებს მოსწავლეთა მოთხოვნილებას. ღარიბი მშობლების მოწაფეებს შინიდან მოდისთ სამი ბათბანი სიმიდის ფკელი, ცოტა ოდენი ღობიო და ბინადრობენ ისეთ სახლებში, რომლებშიაც ზამთრობითი საქონელსაც არ დაბაბს ზოგეერთი კაცი. ასეთმა მოწაფეებმა შეშა თვითონ უნდა მოიკანონ და სასმელ-საქმელიც თავის ხელით მოამზადონ. სწავლა თავდება სასწავლებელში ნაშუადღევს 2 საათზე, დაღლილი და დამშფული მოწაფე მიდის ბინაზე, ინახავს წიგნებს და მერე შეუდგება საქმლის მომზადებას. ამ გვარი მოწაფეების უმეტესი ნაწილის საზრდოს მოკლებენ მზად და სასმელს წყალს, ნახალღებს ვეკაფე შეუდგება მცადინებას, მაგრამ საქირო სახელმძღვანელოებიც არა აქვს, რომ გაცვეთილები მოამზადოს. იგი იძულებულია მოძებნოს ისეთი ამხანაგი, რომელსაც საქირო წიგნები აქვს და მასთან ერთად დაისწავლოს გაცვეთილი, თუ მოასწრო. შემდეგ უნდა შეუდგეს ვანშიის მომზადებას, თუ აქვს რაიმე, წინააღმდეგ შემთხვევაში მშირი უნდა დაწვეს დასაძინებლად. ამ მდგომარეობაშია ჩვენი სასულიერო სასწავლებლის მოწაფეების უმეტესი ნაწილი. ნუ თუ შეიძლება მოვსთხოვოთ ამისთანა მოწაფეებს, რომ მათ კარგად ისწავლონ და ყოველივე მოათავნილებდნ უნაკლებოდ შესარულიან?! თუმცა ეს ხსეა, მაგრამ მრავალნი უძლებენ სიღარიბეს და მშეენიერად სწავლობენ. თუ კველ-მოქმედებას აქვს რაიმე ღირსება და კეთილს საქმეს შეადგენს ღვთისა და კაცის წინაშე, ეს შეიძლება ითქვას და ღარიბ მოწაფეების შესახებ. ხშირად შემწეობას ვაძლევთ ისეთ პირთ, რომელნიც სიღარიბისა გამო ჩაუარდნილან სიღარიბეში, ხელში შეჩერებიან საზოგადოებას და თვითონ ხელის განძრევა ეზარებათ. უკანასკნელი ჩვენი კაპეიკი, რომელსაც შეესწირათ ზემოდ აღნიშნულს

ძმობის სასარგებლოდ, დახარჯება საქირო წიგნებზე და სასმელ-საქმელზე იმ ღარიბი მოსწავლეებისთვის, რომელნიც შემდეგში უნდა ემსახურონ სამშობლოს. ამიტომ არ უნდა დავიზაროთ, რომ ცოტაოდენი შემწეობა აღმოჩნით ძმობას, რადგან ჩვენგან გაცემული მოწაფეობა არ იკარგება, არამედ მოგებით მივიღებთ შემდეგში.

იმედი უნდა ვიქანოთ, რომ ამ კეთილ დაწესებულებას შეაწეობას აღმოუჩენენ ყველანი და განსაკუთრებით, სულიერნი მწყემსნი და ჩაეწერებიან ძმობის წვერებად და მასთან მოიწევენ გარეშე პირთაც, რომ მასთაც შემწეობა აღმოუჩინონ ძმობას. თუ საზოგადოებამ ცოტაოდენი დახმარება გაუწია ხსენებულს ძმობას, იგი დიდ სარგებლობას მოუტანს ღარიბ მოწაფეებს, რომ ძმობის საქმე კარგად წავა, ამაში უფრო გვიამებებს ის გარემოებაც, რომ ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის აწინდელი ზედამხედველი ბ. ალექსანდრე ან. იაროსლავი სულით და გულით მოწაფინებულია, რომ მისდამი რწმუნებული მოწაფეების ნიეთიერი მდგომარეობა გააუმჯობესოს, რადგან ამ უკანასკნელზე ბევრად დამოკიდებულა სწავლის წარმატების საქმე. იმედი გვაქვს, რომ ძმობის დიდ დახმარებას გაუწევს აგრეთვე ბ. მიხეილ ნიკ. ქუთათელაძე, რომელიც არის ამ სასწავლებლის საპატრო მხრუნველი და რომელიც კარგად იცნობს მთელი ქუთაისის მცხოვრებთ.

ებტებათ აქვე ამ ძმობის წესდებას.

წესდება

საქართველოს მეფის წმინდა დავით აღმაშენებლის სასწავლობაზე დაარსებული ძმობისა სასულიერო სასწავლებლის წესდებას დასაზღვრად.

I მიზანი ძმობისა.

§ 1 ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელთან დაარსებულ ძმობას უმთავრესად სახეში აქვს ნიეთიერად უზრუნველ ჰყოს ამ სასწავლებლის ღარიბი მოწაფენი და, შეძლებისა და გვარ, ხელი მოუწყოს სწავლის საქმეს სასწავლებელში. ამ მიზნით ძმობა: ა) ეძებს საშუალებათა, რომ იმ მოწაფეებს, რომელნიც თავის ხარჯთ იზრდებიან და არა აქვთ თავის სა-

შუალემა, მისცეს სასწავლო ნივთები; ბ) ზრუნავს, რომ ღარიბ მოწაფეებს მისცეს ბინები, სასმელ-საჭემელი, ტანთ-საცმელი, ფეხსაცმელი, საჩუქი და სხ.; ზ) თავის შეძლებისა და გვარ შემწეობას უჩენს იმ მოწაფეებს, რომელნიც სწავლას ამთავრებენ სასწავლებელში და სწავლის გასაგრძელებლად გადადიან სასულიერო სემინარიისა.

II ძმობის შემაღლებლობა.

§ 2. ძმობა იმყოფება იმერეთის ეპარქიის ყოველ სამღვდელს მზარეველობასა და ხელმძღვანელობასა ქვეშე.

§ 3. ძმობის წევრებად შეუძლიათ იყვნენ ყველანი, რომელნიც თანაუგრძნობენ სასულიერო განათლებას, ორივე სქესის პირნი, ყველა წოდებისა და მდგომარეობისა, ქრისტეს სარწმუნოების აღსარებელნი, გარდა მოსწაფეებისა.

§ 4. ძმობის წევრნი განიყოფებიან: ა) საპატო, ნამღვილ და თანამგრძნობ წევრებად.

§ 5. ძმობის საპატო წევრებად ითვლებიან პირნი, რომელთა დახმარებას ძმობა დაინახავს ძლიერ სასარგებლოდ, ანუ რომელნიც შესწირავენ ძმობის სასარგებლოდ არა ნაკლებ 100 მანეთისა ერთ დროებით.

§ 6. ნამღვილ წევრებად იწოდებიან პირნი, რომელნიც ყოველ წლობით შეიტანენ ძმობის კასაში არა ნაკლებ სამი მანეთისა და შეკრებენ, ძმობისაგან მიტეულ შესაკრებელი ფურტულებით, შეწირულებათა თვის ნაწნობებში.

შენიშვნა 1). პირნი, რომელნიც ერთ დროებითად შესწირავენ ძმობის სასარგებლოდ არა ნაკლებ 60 მანეთისა, იწოდებიან ნამღვილ წევრებად სამუდამოდ.

შენიშვნა 2). ზედამხედველი სასწავლებლისა და მისი თანამწევე იწოდებიან, თავიანთი თანამღვდობის დაგვარად, ძმობის ნამღვილ წევრებად.

§ 7. პირნი, რომელნიც ძმობის კასაში ყოველ წლობით შეიტანენ ნაკლებ 3 მანეთისა, იწოდებიან თანამგრძნობ წევრებად, მაგრამ ამასთანავე იგინი ვალდებული არიან მოიწიონ სხვანიც, რათა შესწირონ რამე ძმობას და სასწავლებელს დაეხმარონ სწავლის საჩუქი.

§ 8. ძმობის პირველ დამაარსებელს პირებად ითვლებიან ის პირნი, რომელთაც ხელი მოაწერეს წესდებაზე ძმობის გახსნამდის.

III ძმობის საშუალება.

§ 9. ძმობის საშუალებას შეადგენენ: ა) წევრთაგან ყოველ წლიური და ერთ დროებითი შეტანილი და შეწირული ფულები, როგორც წევრთაგან, ისე გარეშე პირთაგან, ფული ანუ ნივთები, რომელნიც საჭირონი არიან მოწაფეთათვის, აგრეთვე (სხვა და სხვა წიგნები; ბ) ნამღვილ და თანამგრძნობ წევრთაგან მათ ნაწნობ პირთა შორის შეკრებილი შეწირულებანი; ზ) ადგილობრივი სამღვდლოებისგან ყოველ წლობით შეწირული 300—500 მანათი, რომელიც ინიშნება ღარიბ მოწაფეთა შესაწევნელად; დ) შემოსავალი, რომელიც შემოვა სალიტერატურო კითხვებისა, სასულიერო კონცერტებისა და სხვათა კრებათაგან, რომელნიც ნება დართულნი იქნებიან მთავრობისაგან თანახმად დადგენილ წესდებათა.

§ 10. საპატო და სამუდამო წევრთაგან შეტანილ ფულებისაგან სდგება სათადარიგო თანხა ძმობისა, რომელიც უნდა გამოიცვალოს სარგებლიან ქალაქებში, და რომელნიც მოპოებულ უნდა იქმნენ ძმობის სახელზე და დატულნი თბილისის სახელმწიფო ბანკის განყოფილებაში. ამ თანხის სარგებელი მოხმარებულ უნდა იქმნეს საჭირო ხარჯების დასაფარავად.

§ 11. ყოველ წლიურ წევრთაგან შეტანილ და სხვა შეწირულ ფულების ოცი სარგებელი ჩაირიცხულ უნდა იქმნეს სათადარიგო თანხაში, ხოლო დანარჩენი ოთხმოცი სარგებელი მოხმარებულ უნდა იქმნეს საჭირო ხარჯების დასაფარავად.

შენიშვნა 3). ძმობის ფული ინახება სახელმწიფო ბანკში მიმდინარე ანგარიშით, ხოლო ბანკში შეტანამდის, ეს ფული ინახება ხაზინადართან, რომელიც ამ წესდების 13 და 14 §-ს ძალით აღრიხულ უნდა იქმნეს 3 წლით.

§ 12. ძმობის საქმეებს განაგებენ რჩევა და საზოგადო კრებანი ძმობის წევრებისა.

ა. ძმობის რჩევა

§ 13. რჩევას შეადგენს თავმჯდომარე, მისი ამხანაგი, ნამდვილი წევრნი, ხაზინადარი, საქმის მწარმოებელი და კიდევ 3 პირი.

§ 14. რჩევის ყველა წევრნი, გარდა ნამდვილი წევრისა, რომლებთა ითვლებიან ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის ზედამხედველი და მისი თანამშემწე, ირჩევიან ძმობის საზოგადო კრებისაგან 3 წლით ნამდვილ წევრთაგან დახურული კენჭის ყრით.

შენიშნა. 1) ს.მ.ს წლის გათავების შემდეგ ესევე პირნი შეიძლება აღირჩეულ იქნენ ხელახლად.

შენიშნა. 2) საქმის მწარმოებლად და ხაზინადარად აღირჩეულ უნდა იქმნენ უსათუოდ ქუთაისში მცხოვრებნი პირნი.

§ 15. ხაზინადრის და საქმის მწარმოებლის დროებით სადმე სხვაგან წასვლის დროს, მათი თანამდებობის დროებით აღსრულება, რჩევის შეხედვით, მიენდობა სხვა პირთ, მაგრამ ეს პირნი უსათუოდ რჩევის წევრთაგანი უნდა იყვნენ.

§ 16. რჩევა იკრიბება თანახმად საპიროგების თავმჯდომარის შეხედულობით, ანუ წერილობითი განცხადების თანახმად, რომელიც შეტანილ უნდა იქმნეს რჩევის სამი წევრისაგან.

§ 17. რომ რჩევის კრება კანონიერი იქმნეს, კრებაზე უნდა დაესწროს თავმჯდომარე ანუ მისი ამხანაგი, ხაზინადარი, სასწავლებლის ზედამხედველი და ერთი ვინმე რჩევის სხვა წევრთაგანი.

§ 18. ძმობის რჩევა: ა) ზრუნავს გაამარჯლოს ძმობის წევრთა რიცხვი და გააღვიოს მისი საშუალება და ამ მიზნით იწვევს შეწირულებისადმი როგორც მის წევრთ, ისე გარეშე პირთა, რომელნიც შესანიშნავნი არიან თავის ქვედმოქმედებით; ბ) იზილავს მოწოდებას საპიროგებთ თანახმად მათი მშობლებისა და მზრუნველების განცხადებისა, სასწავლებლის მთავრობის განცხადებისა და, ანუ თვით რჩევის შეხედვით; გ) მართავს მიწერ-მოწერის ქვედებარე პირებთან და ადვოკატთან; დ) აწარმოებს შესავალ-გასავლის ანგარიშს, თანახმად საზოგადო კანონისა; ე) ყოველ თვეში ამოწმებს ძმობის ფურცლების და ქონებას, ადგენს ყოველ წლიურ ანგარიშს ძმობის მდგომარეობისა და მოქმედების შესახებ და ამ ანგარიშს უდგენს თავის წინადადებათა ერთად ძმობის საზოგადო წლიურ კრებას. ანგარიშები დაბეჭ-

დილი უნდა იქმნეს ადგილობრივ გაზეთებში; ვ) რჩევა ნიშნავს ძმობის საზოგადო შეკრებლებათა დღეებს და აცხადებს უმთავრეს კითხვებს, რომელიც უნდა განიხილოს და გადაწყვიტოს კრებამ.

შენიშნა 1). ხაზინადარი აძლევს ფულებს, აწარმოებს შესავალ-გასავლის წიგნებს და ადგენს წლიურ ანგარიშს.

შენიშნა 2). შესავალ-გასავლის წიგნები ეძლევიან ხაზინადარს ძმობის ბეჭედ დაკრული, თავმჯდომარის და საქმის მწარმოებლისაგან ხელმოწერილი.

ბ. ძმობის საზოგადო შეკრებულებანი.

§ 19. საზოგადო შეკრებილებანი იქმნებიან წლიური, რომელიც ინიშნება ყოველი წლის იანვრის თვის 26 და არა ჩვეულებრივი, რომელიც ინიშნება რჩევის დადგენილობით ანუ ძმობის ოცი წევრისაგან შეტანილი წერილობითი განცხადების ძალით.

§ 20. საზოგადო კრებებში მონაწილეობა შეუძლიათ მიიღონ როგორც რჩევის წევრთ, ისე ყველა მსურველთ ძმობის ნამდვილ და საპატრო წევრთაგან.

შენიშნა 1). საზოგადო კრება უნდა მოხდეს ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის შენობაში.

შენიშნა 2). ადგილი, დრო და საგანი საზოგადო კრებათა, თავის დროზე უნდა ცნობოს მის ყოველად უსამდებლოცობას იმერეთის ეპისკოპოსს.

§ 21. საპიროგების დროს ძმობის რჩევას შეუძლია, თავის შეხედვით, მოიწვიოს საზოგადო კრებაზე ძმობის თანამგრძობნი წევრნი, რომელთაც ეძლევათ ხმის უფლება.

§ 22. საზოგადო კრებათა საგანს შეადგენს: ა) განხილვა ანგარიშისა და მათი წარდგენა მღვდელმთავრისადმი; ბ) ძმობის საპატრო წევრთა აღრჩევა და დამტკიცება ზოგიერთი წევრების სამუდამო წევრებად და ამ პირებისათვის ამ შემთხვევაში დღედგენილ მოწოდებათა მიცემა; გ) აღრჩევა საპატრო წევრთა, თავმჯდომარისა და რჩევის სხვა წევრებისა; დ) განხილვა წინადადებათა წესდების შეცვლის და დამატების შესახებ; ე) აღრჩევა სარევიზო კომისიისა 3 წევრისაგან, კასის და რჩევის შესავალ-გასავლის წიგნების შესამოწმებლად; და ვ) სარევიზო კომისიის ანგარიშების განხილვა.

§ 23. ძმობის წესდების შეცვლის და დამატების შესახებ, აგრეთვე ძმობის მოქმედების შეჩერების შესახებ გამოთხოვილი უნდა იქმნეს ნება-ართვა დიდნილის წესით.

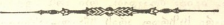
§ 24. საქმის მწარმოებელი ადგენს რჩევის და საზოგადო კრებათა ყურნალებს და წლიურ ანგარიშებს, აწარმოებს ძმობის წყურთა სიებს მათი აღრების და შესატანი ფულების რაოდენობის აღნიშვნით და იმ პირთა სიებს, რომელთაც მიიღეს შემწეობა; ამოწმებს რჩევისაგან ყველა მიღებულ ქალაქებს და საზოგადოდ აწარმოებს ძმობის ყოველივე საქმეს.

შენიშნა. საქმეები, საზოგადოდ ყოველივე მიწერ-მოწერა ძმობის შესახებ, ინახებიან ცალკე, ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის სამმართველოში.

§ 25. რჩევის კრებათა ყურნალების შინაარსი რეგულაციის ერთ რომელიმე სასულიერო გაზეთში.

§ 26. ძმობას აქვს თავისი ბეჭედი, შემდგენი წყურნა წყურთ: „ძმობა საქართველოს მეფის წმიდა დავით III აღმაშენებლისა“.

§ 27. თუ რომელიმე გარემოებათა გამო ძმობა შეჩერებს თავის მოქმედებას, მაშინ ყოველივე მისი ფული უნდა დაცვალოს სახელმწიფო სასარგებლო ქალაქებზე და შთარცხულ უნდა იქმნეს ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის სამმართველოს მთავრობის მიხედვით, იმ ღარიბ შაგირდების, რომელნიც იწარდებიან თავის ხარჯით, ამასთანავე ძმობის ყველა საქმეები გადაცემულ უნდა იქმნეს სასწავლებლის სამმართველოს გამგეობაში.

თეკლათის დედათა მონასტერი.

ამა თთვის ხუთს თეკლათის დედათა მონასტერიში მწირველი ბრძანდებოდა გურია-მინგრედილის ყოველად სამღვდელთა ჭრიგორი, რომელმაც ამავე დღეს აკურთხა დეკ. დავით ღამაშიძისაგან შემოწირული იკონოსტასის ხატები. ჩვენში ბევრმა არ იცის ზემოხსენებული დედათა მონასტრის დაარსების ისტორია

და ამიტომ მინდა ორიოდ სიტყვა მოუთხრო მწირველს ამ მონასტრის დაარსების შესახებ.

იმ ადგილს, სადაც ეს მონასტერია აღმწებული, ძველ დროში საზაფხულო სადგომები იყო ხობის მონასტრის განსვენებულ წინამძღვართა. მათ ჰქონდათ აქ პატარა სამლოცველო და საცხოვრებელი სახლი. სამლოცველო იყო ძალიან პატარა. ამ რამდენიმე წლის წინათ ამ ადგილას მარტო სამლოცველო დარბაზი. 1865 წელში ზედათეკლათის მთავარანგელოზს ეკლესიის გალავანში დაბინავდა აწ უყვე განსვენებული სალომე თავდგირიძის ასული, რომელსაც თან ახლდა ერთი მონაზონი და ერთი მონასმასხუტე. სალომე თავდგირიძის ასულმა აქ ააშენა ქეთიკოის შერთა; შეკრიბა მონაზვნები და იწყეს მოღვაწეობა. მონაზვნები ღარიბულად სცხოვრობდნენ, რადგან მათ ნივთიერი დახმარება არა ეისგან არ ეძლეოდა. ამ მდგომარეობაში იყვნენ ისინი, სანამ სამეგრელოს ეპარქია არ მიეწერა დროებით იმერეთის ეპარქიას. შემდეგ იმერეთის ეპარქიაზე მიწერისა სამეგრელოში მობრძანდა მათი ყოველად უსამღვდელოებო იმერეთის ეპისკოპოსი გაბრიელი; მისმა მეუფემ და დათვალეობა როგორც პირველის ისე ამ ახალი მონასტრის ადგილზე, შეიტყო მონაზვნების ღარიბული მდგომარეობა. მისმა მეუფემ ურჩია თავდგირიძის ასულს იმ ადგილს გადასვლა, სადაც ადგებულა დღეს თეკლათის დედათა მონასტერი. მსყვემთ მთავარმა გაბრიელმა გააშენა მონაზვნები და აღუთქვა მათ შემწეობა. თავდგირიძის ასული, თანახმად ყოველად სამღვდელთა გაბრიელის ბრძანებისა გადავიდა ნაჩვენებ ადგილზე, გაამრავლა მონაზონთა რიცხვი. გაუტოა მათ ბინა და შემდეგ შეუდგა მზადება მონასტრის აღსაშენებლად. რამდენიმე წლის შემდეგ თავდგირიძის ასული გადაყვანილ იქნა მღვიმის დედათა მონასტერში ყოველად სამღვდელთა იმერეთის ეპისკოპოსის გაბრიელის განკარგულებით, სადაც გადაცემა კიდევ. ამ დედათა მონასტერში თავდგირიძის ასულის მავიერ დარბაზი გამგებლად და უფროსად რღუნენია თანასია (სალოყაბას ასული). დედა თანასია გულს-მოღვინედ შეუდგა მონასტრის აღსაშენებლად საქირო მასალის მოგროვებას, მან მიმართა სხვადასხვა პირებს და სთხოვა შემწეობა. გაგზავნა ორი მონაზონი გულქან და მათი შეწირულებათა შესაკრებად. ამ დღეებმა თავის მეცადინეობით შეეგროვეს დიდ ძალი. ფული მონასტრისათვის

და სხვა მრავალი საქირა ნიეთი. ამავე ღროს სხვა მონაზონნიც ცდილობდნენ შეწირულებათა შეკრებას და მათი თვადლებული მეცადინეობის ნაყოფია დღეს ამ მშენიერის ადგილს აგებული დედათა მონასტერი. აშენდა ეკლესია და მონაზონთა საცხოვრებელი სახლები.

მონასტრის ეკლესიის კურთხევის ღროს აღმონდნენ მრავალნი პირნი, რომელთაც მაქციე ყურადღება მონასტრის ნაკლებუცვანებას და შეძლებისა გეარათ, არ დაიზურეს შეწირულებანი. სხვათა შემწირველთა შორის დეკ. დავით ლაბაშიძემ შესწირა მონასტრის კანკლის ხატები.

ხუთს ამ მაისს, როგორც ზემოთა ვსთქეთ, ამ მონასტერში სწორა ყოვლად სამღვდლო გრიგორიმი. წირვანდ გალობდნენ მონაზონნი და ყველაფერს საკითხავსაც ისინი კითხულობდნენ. განიცადნენ მღვდელთა ვასილ მხეტურიანმა წარმავთქვა მაკლესიტყვა, რომელიც აქვე მოგვყავს:

ითხოვდით და მოგვემ თქვენ, ემბლით და ჰოვოთ, ირყდით და განგლოხოთ თქვენ (ლუკ. თავ. 11, 9—10).

ჭეშმარიტად მრავალი კეთეთ, მრავალი ითხოვეთ და გიდეტ ადგასრულდით თქვენი გულის წადილი, პატივმფლნო დანო! სიძადა იტყვადით სოღვე: «როგორ შევიძლით ჩვენ ეკლესიას და სენაის აღმენა?» მაგრამ თქვენ მუდამ განსოვადით მარტოარის სიტყვა: «შესაძლებელ არს ღუთისა მიერ ყოველივე მორწმუნისათვის». (მარკოზ თავ. 10, მუს. 27). დახ მორწმუნისათვის დემრის წინასწარ განმზადებული აქეს, რათა აღუსრულოს კეთილი მოაფიქრება და განზრახვა. ჩვენ ყოველნი გვჯადეთ და თქვენ დარწმუნებულნი ხართ, რომ გვგვით წილად სიტყვა მარტოარისა, ვითარცა კეთილ მარწმუნეთა და მოღვაწეთა. პავლე მოციქული იტყვის: არა რაი გვაქვს და ქრისტეს იესოს მიერ ყოველივე გვაქვს. თქვენ მოხვედით ამ მონასტერში თათქმის შიშველნი და არა რაის მექანენნი, დღეს ადგასლანი ხართ ღუთისა მიერ წყალობითა და შეკვლენი ყოვლითა ცხოვრებითა, ხართ ბედნიანი სულები და დამეღვრებულნი გულით, რადგან ნიეთიანად უზრუნველ ხართ. ესლა მოასხენეთ სიტყვა მარტოარისა: ეძიებდით პირველად სასუფეველსა ღუთისასა და სიმართლესა მისსა და ეს ყოველი შეგვიძინათ თქვენ. (ლუკ. თავ. 12, 22 23).

მადლითა და შეწევითა ღუთისათა თქვენ, დანო, გაათავეთ შენობა ეკლესიას, გაათავეთ მას შანა აღმართვა წმიდითა და უმწიდეგითა სატო, შეგაროვეთ მას შინა ყოველგვარნი საღმრთო და საეკლესიო წიგნნი და საჭირო სამკურბოანი, რა უნდა ჭქნათ აწი და როგორ უნდა მოხმადით იგი თქვენს გვთ, როდესაც დაბარებეს საღმე დასახლება, პირველად იგი აღაშენეს სახლს, ეხოს გარემო შემოზღუდავს და სახამ თავის განზრახვას არ შეასრულებს, იგი დღე და ღამე შრომობს, სოღო როდესაც მოამზადებს სახლს, შემდეგ იწყებს მასში ცხოვრებას. დანო, მოღვაწენო და მოჩინალნო! სწორედ ასე უნდა ჭქნათ თქვენც, აწ სულიერად არ უნდა ჭქნათ თავთა თქვენთა განსვენება ღოგესსა, ფსელმუნებასსა, სიყვარულსა და შოშა შინა ღუთისათა. იგი ეკლესია არის სულიერი თქვენი საღვთო სახლი, იგი არის თეთი უმარტოვლენი საჭირო საგანი, როგორც თქვენთვის, ეგვთვე ყოველი ქრისტიანისათვის; ამ მონასტერში უნდა დასახლდეთ თქვენ სულით, თითოეულს გაცს ამ სოფელში აქვს ორგვარი ცხოვრება: სორციელი და სულიერი. სორციელი უნდა მაშინ სტესტებოდ, როდესაც მუშაობს, შრომობს, ღებარებას, მიმოსტენათისაგებთ: შეეგვეთ მათთან, ავეთებ რასმეს შენს მამულში, შენს ეხოში, შენს სახლში და ან სხვაგან შენა სორციელი ცხოვრებისათვის. სულიერი ცხოვრებისათვის ყოველი შენი გრძობა, ყოველი შენი მოქმედება და ღოგვა უნდა იყოს ეკლესიაში. გაცს აქვს ორ გვარი საზრდო: სორციელი და სულიერი. სორციელი საზრდო არის სასტელო, სასტელო, ტანსტელო, სახლი და სხვანი, რომლებიც ნიეთიერად ამყოფილებენ ჩვენს სორციელს ცხოვრებას, ჩვენს სორციელს მოთხოვნილებას, და თუ ესკები მოკლდა გაცს, იგი მოკვდება სორციელად. მსებასავე სულსა გაცსასა აქვს თავისა საკუთარი საზრდო, რომელიც, თუ მოკლდა მის სულსა, იგივე მოკვდება. რა არს სულიერი საზრდო? სულიერი საზრდო არის სწავლა-განათლება, გოდანა მართლი სარწმუნოებისა, შემოშებული კეთილმოქმედებითა, ცნობა ჭეშმარიტისა ღუთისას და თავისათვისა. აჲ, ეკლესიაში, უნდად მოგვეძიოთ სულიერი საზრდო და მადლო გურნებათ, თუ თვითოეული თქვენი შეაწინარებთ, მიიღებთ ჯა კეთილად მოხმართ მას. რომლისათვის მარტოარია ეტყვის მსმერელთა თვისთა: «პირველად ეძიებდით სასუფეველსა ღუთისასა და სიმართლესა მისსა და შემდეგამ ყოველი შეკვიძინათ თქვენ». — ეკლესია მრავალ რიგად წინადაგვაგებს ჩვენ

სწრაფობდა; განსარჩევდა; ჩვენის თავის ბოროტისაგან. ეკლესიაში წავითხვევს საღმრთო წიგნებსა; ღვათისსა, სამოციქულოსა, წმიდასა სხარებასა; აქ წავითხვევს მშრალ გარდას სუფრადღებოთა ლოცვითა წავეკლასო წიგნითა, აქ წავითხვევს წმიდათა წინასწარმეტყველთა, მოციქულთა, მასწავლებლთა, წმიდათა მამათა, ღირსთა წმიდათა დედათა ქალწულ მოწამეთა ცხოვრებას; თუ შენ გულ მსურავლად იმეგნ და მამათა მთ ცხოვრებითა, აქედან მოგეცემთ სულიერი საზრდო და სასუფიველი, ანუ სხვებ კითქეთ, სულისათვის სასიტრული და სასიხარულო ბანი და ადგილი, დაგხვდება იქ მშინ, რადესაც უკეთა შენი განმარტება შენს განსწრწილს ზორსს, საშინელთა წმიდათა ანგულოზთაგან. ერთი სიტყვით უოკლებს სულიერნი ფიქრნი და გრძობანი მუნნი განმტკიცო სულიერად და მიუძღვანო უფალსა, ეკლესიაში უნდა გამოუცხადო უფალსა უოკელი შენი სულიერი მდგომარება, ეკლესიას მოგამხადებს შენ სულიერად და უკვდავად მერმისა მასთვის საუკუნო და უხილავის საოულის ცხოვრებისათვის. თქვენ გულადვე უნდა შეუდგეთ შრომათა და დავადა, მოიხარეთ და ახლად განსაკრეთ თქვენს გულში ცხოვრება წმიდათა ქალწულ მოწამეთა და ღირსთა დედათა. ესე უთარად თქვენცა წმიდად განტარებთ მთელს თქვენს ცხოვრებას.

ზემოთქმულის კეთილ შრომათა, მეცადინებათა და დავადათა იქნებოთათვის მისი უოკლად უსამდელოოკონობა გაძღვინათ თქვენ, დანო მონასტრისაწინა, მწვემისთა.

მსურულს ლოცვა გუგნისევის, გადმოცემით გულისადს უხდლობას, ესრეთი თქვენ მიერ მხნედ შედგომისა და განსრულებისათვის წმიდას მონასტრისა, განშეგო მისა ზღუდეთა საშედეათა და ზანათა თქვენთათვის, დაუფიწრად აქვს სასუში მისს მუფუებას, რომ იგი აქონების საგუთარს უფრადღების მიცეკვას ამა მონასტრისადმი უოკლას მსტრთა. გარნა თქვენ, დანო, განსწრწადით აქ უფრად და უფრო შეეცადეთ მონასტრის წამსტეზისათვის, ისე როგორც სულიერის ცხოვრებისათვის გაუფიქრებლობაზე სრთ თქვენ გამსტეგულდინ. მიიღეთ აქ ტაღნტი ასარგებელი იგი თქვენს გულში, გაუდგით მს ფაგვი თქვენს გონებაში, რომ არ განსქეს და არ მოჰქვდეს. დანო მონასტრისაწინა, ერთიდა უნდა დაუძტო ამ ჩემ მიერ თქვენდამო დაბოგებას: მცხოვარი გემუნებს და გეაბძმებს მსმენელთა მისთა: ნეტარ არიან, რომელთა იმინონ სიტყვა ღუთისა და დი-

მარბონ იგი (ლუკა, თავ. 11, 28). ჩვენს მამის ექმნეობით ნეტარნი და სულიერს სასატრელს მდგომარებაში, როცა აღვასრულებთ მდნებათა, მოძღვრებათა და დარბეკებათა მცხოვრისათა მოთმინებითა, მარხულობითა, ლოცვასა, ფსალმუნებასა შინა.

აქ ვითხოვ ღმერთსა, რათა ეკლესია ესე იქმნეს მკურნლად თქვენდა და უოკელთა მისარგებელთა მოსაგეთა მისთა, უოკლად სულიერისა და ზარცდიელისა მომავდინებელისა სენისა, სწულებისა და მანებულისაგან, ეცადინით, დანო, რომ კეთილად მოხმაროთ იგი და ეს თქვენს მადლი დანიმნულებს და ღტოლეილებს განმართლოთ წინაშე ქრისტეს ღუთისა, რათა გიწოდოს თქვენ მცხოვარმან: «ესე არს მამ ჩემი, დანი ჩემი და დედა ჩემი. — ამის.

ს ა ნ ი ს ტ რ ი ი ლ მ ა ს ა ლ ა .

გუჯრები

(გარკმელება*)

ნინო წმინდა.

1779 მ. ჩვენ ყოვლისა ზემოისა საქართველოისა მეფემან უფლისა მიერ ცხებულის მეფის თეიმურაზის ძემან ირავლი მეორემან და ძმამან ჩვენმან ყოვლისა ზემოისა საქართველოისა მამათ მთავარმან მეფის ძემან ანტონი ებრძანეთ და განეწესეთ და დაესწირეთ ბრძანება ესე შენდა მომართ ყოველად სამღვდელლო ნინო წმინდელ მტრობოლიტო უფალო საბა, ვინათგან ძველთა გუჯრებთა შინა ეკლესიისა შენისათა მეფეთა წინაპართა ჩვენთა მიერ ბოძებულთა ესრეთ წერილ იყო ვითარმედ დოდის რქის მონასტერი ყოველად სამღვდელლოს ნინოწმინდლისათვის მივეზარებოთ სხენს ხელი არავის აქესო, გარდა იმისა ვინცა ვინ ნინო წმინდელი იყოს, და როდეს ცოლეთა ჩვენთათვის უმკიდრო იქმნა და დიკლა მონასტერი დოდისი, მისი მამული და ყმა და სამკაული ყოველივე თქვენ მოგებართ. ზოლო

*) ან. მწვემისა № 8 1891 წ.

ჩვენც განვაწესეთ და დავამტკიცეთ ესე დიდსა გუჯარსა შინა ჩვენ მიერ შენდამი ბრძებულსა, და ვინაიღვან არა მკორიდი ზრუნვა გაქენდა მონასტერთათვის უღაბნოსათა, ვითარცა მწყემსსა და მკურთხეველსა და მოურნედ ზედა მდგომარებსა მათსა მოხეველ აწ და ვედრება ჰყო ჩვენდა მომართ რომელ დევით გარეჯის მონასტერი იწრო ყოფესა შინა არსო, სახმართა ნივითა საქორებისაგან და ჩემდა მობარებული დოღოს მონასტრის ყმადა მამული მათ მიაბარეთო, აშენებამდე მონასტრისა მის, ჩვენც მოხსენებაი შენი კეთილად გრაცხეთ და მივაბარეთ მოხსენებითა შენითა დევით გარეჯის მონასტრის არქიმანდრიტს გერმანეს და კრებულსა მის მონასტრისსა, დოღოს მონასტრის ყმა და მამული, გარდა ბრძანებითა და განწესებითა ამით ვითარმედ ოდეს ინებოს დამართან და მალითა მისითა კვალად აღმებართას და აღშენდეს მონასტერი დოღოსი ჩვენ ანუ ხვათა მიერ, და ყოველივე რაც იყოს მონასტრისა მის ყმადა მამული მყისთანად გამოგებაროს ბრძანებითა ჩვენითა შენ მიერ გინა შემდგომთა მოსაყდრეთა შენთა მიერ დევით გარეჯის არქიმანდრიტს და კრებულთა და ყოველივე მიეზლოს დოღოს მონასტრის დაუკლებელად, გარანა აწუცა ნუ მოაკლებ ზემდამხელდობასა მონასტრისა მის მამულსა და ყმას რათა ძალდატანებით და უსამართლოდ მსახურებით არავინ შეაწუხოსთ. ხოლო აწ მალალ ღორსო დავითო გარეჯის არქიმანდრიტო გერმანე ვინაიღვან შენდა რწმუნებულ არს თანამდებობისაგერ დოღოს მონასტრისა ყმისა და მამულის მოურნეობას ნუ დაცადებ ხოლო ბრძანებანი ესე ჩვენნი გვენ მტკიცედ უშერყად და პირუტყვილად, სანამდის შქინდის დოღოს მონასტერი ¹⁾ აღშენდებოდეს. ერეთ უნდა ეგოს. დაიწერა ბრძანება ესე და განწესება ხელითა კარისა ჩვენისა მდივანგ მწიგნობრის თუმანაშვილის სულხანისათა მთიბათვის ქმ, ქორონიკონსა შახ.

ნინო წმინდა.

1795 წ. მთავარ ეპისკოპოზმა ანტონიმ უჩიე-

შენაშ. ¹⁾ სამს სტრაქონში გადმოცემულია შინაწახი ამ გუჯრისა დ. ფურცელაძის წიგნში. თარიღი 1778 წ. შეგდობა უნდა იყოს, რადგან შახ=1779.

ნინო წმინდა სიკეს სამს ვეკსჯედ ი:გაგუჯოდან.

ლა მახობა ქუთათელაძეს. შენს კაცებსა მკლესის სანთელი ემართათ ბეგართ, და ბატონმა მეფემ ბოქალი მიბობა, და მისი პირით ვთხოვე და შენ საჩუბრად მოინდომე, და რადგან ეკლესიას თავისი ბეგარა სანთელი არ მოართვი ამისთვის ეკლესიისაგან შესაღად დაგაყენე, და შენ არ შეიგონე, არც შემომეხვეწე და არც შენდობა ითხოვე და ამაში შეიღოთვე გვიდა და აღდგომას ნინო წმინდელი იოანე იყო ჩემთან, და მძღვარებით შედი ჩემს ეკლესიაში, და დევანოზმა რომ დავითხოვა, ლეკურით შეუტყვე და კარში გამოაგდებინე და იმ დღეს წირვა დათმობინე, და მის შეიღობს სიკუდილის დაპირდი, და შენგან ეკლესიაც გატყობილი მაქუს, მღვდელთ მთავარაც გაღახულა და დევანოზიც, და ბეგარაც წარბეული მაქუს და ეს საქმები მკირს შენგან, ეს საქმე ნინო წმინდელს წერილით დავმტკიცებინა, რომ მახობამ სწორეთ ასე ქნაო: დევანოზი მოძღვარი არის მახობასი, და შეგვენებით თქუა სწორეთ ასე იყოვე ეს საქმე; და ვერეთვე პასარიონ მღვდელმა დამტკიცა, და ამათან სხვა სამღვდლო კრებულიც მოვიდინე და ისინიც ასე მტკიცედ ემოწმენ: და აწ ჩვენ ასე ვაგანინეთ, რადგან ორი მღვდელთ-მთავარი და მისი მოძღვარი, და სხვათა სამღვდლო კრებულთ ესრეთ ემოწმებთან და შეგვენებით ამტკიცებენ. ამასთან სხვა სიტყუა დაური ყოველივე ტყუილი იქმნება. მღვდელთ მთავრის შეურაცხების, და დევანოზის და ეკლესიის წინა აღდგომობის, და კვალად ეკლესიაში გახველით და ქადაგების გარდასახალი ამას არ შეგძლებოდა, და ესოდენის დანაშაულებისათვის შევა-მოკლეთ, და ყველათ ხელათ უნდა მიეცეს მახობა მთავარ ეპისკოპოსს, სახორციელიო სამართალი ჩვენ ამის მტე ვერ შევიქლით, და სასულიეროთ თვით განაწესონ: წულუკიძის წყალობას და მინაცემს გარდა: თავისის ყოფით მიეცეს მახობა მთავარ-ეპისკოპოსს: ოკტონზრის: მმ. ქრისტეს აქათ, ჩღმმ 0:0:

მ. მეფე იმერთა მეორე სოლომან დავითიანი ემტკიცებ. ნებითა ღვთისათა.

მეფეთა მეფე სოლომან.

მე წულუკე კაცია, ამა მითის უმადლესობის მეფის მდივან ბეგების განჩინებას ემტკიცებ და თანა

მომავლად ვარ და ჯერ მიჩნს და მორჩილ ვარ ამა ზე-
მო წერილისა აღწერილისა.

(ბეჭედი წულუკიძისა.)

მ. ყოვლად სამღვდლო ქათათელ მიტროპო-
ლიტი; დოსითეოს ეპიტაკიუბ წიგნსა ამას და ვინც
ეს გასტეხოს წმიდის სამებისაგან შეჩვენებული იყოს
სულით და ხორციით:

(ბეჭედი)

მ. ყოვლად სამღვდლო გაენათელ მიტროპო-
ლიტი ეფთვიმ ეპიტაკიუბ წიგნსა ამას და ვინც ეს
გასტეხოს წმიდის სამებისაგან შეჩვენებული იყოს
სულით და ხორციით.

(ბეჭედი)

ახალი ამბები და შენიშვნები.

პატარა შარბი. იაზონიდან მიღებულ ოჯე-
ციალურ ცნობებიდან ჩანს, რომ ბოროტ-განმზრა-
ხეული, რომელსაც მსურდა მემკვიდრე ცესარეიში
მოეკლა, ადგილობრივი მცხოვრები ყოფილა, სახე-
ლად ტუდა და 8 წელიწადია თურმე. რაც პოლი-
ციაში ემსახურება. როდესაც ცესარეიში ამალითურთ
ქალაქ ოტსაში ხელის ეტლებით მიზრძანდებოდა, იქვე
მდგომი პოლიციელი ტუდა მიჰვარდა მას უმაღლე-
სობას და ხმალი დაჭრა თავში. მიუხედავად იმისა,
რომ საბერძნეთის პრინცმა გეორგმა ჯოხი დაჭრა
ბოროტ-განმზრახველს, იგი ხელ მეორედ გაეჭანა
ცესარეიშისკენ, მაგრამ იმ იაზონიელმა, რომელსაც
მემკვიდრეს ეტლი მიჰქონდა, უკან გადმოაგდო, ამ
დროს მეორე მეეტლემ წაქცეულს ბოროტ-განმზრა-
ხეელს ხმალი წაართვა ხელიდან და დასჭრა-კიდევ
მძიმედ. ცესარეიშის ჭრილობა უკვე მოურჩა.

იოსკო ლაშვი, (პირდაპირ მოსული დეჰემა
დლით, 11 მაისს ახალის სტილისა). მემკვიდრე ცე-
სარეიში წაბრძანდა ამალით კოტოდამ ოტსუს. მის-
მა უმაღლესობამ ისაუბრა გუბერნატორთან და შემ-

დგ წაბრძანდა ბივის ტვის სანახაველ. გზაზედ მტა-
ლად იდგნენ პოლიციელები. მათ შორის ერთმა ამო-
ილა ხმალი, მიეარდა მემკვიდრე ცესარეიშის და და-
არტყა თავში, ხმალი ქუდას მოხვედა და იმიტომ ძლი-
ერ ევლარ გასჭრა. მემკვიდრე ცესარეიშის შოლოდ-
ორი ჭრილობა აღმოაჩნდა შულზე. ბოროტ-განმ-
კმედი, ცხადია ფანატიკოსია, წააქცეს და შეიპყრეს.
იმასობაში დასჭრეს კიდევ. მემკვიდრე ცესარეიშის
მაშინვე შემწეობა აღმოუჩინა მკურნალმა, ჭრილობა
მემკვიდრე ცესარეიშისა სუბუქი აღმოჩნდა და მკირე
მოსვენების შემდეგ მისი უმაღლესობა ისევ კოტოს
დაბრუნდა. მივიდა თუ არა ეს სამწეობარო ამბავი
ტოკიოს, იაზონის იმპერატორმა უბრძანა პრინცს კა-
ტაშირაკავს დაუყოვნებლივ წასულიყო კოტოს და
თან წაეყვანა მკურნალები, თავდაც, რომად შეძრ-
წუნებული ამ ამბით, გაეშურა კოტოს, მეორე დი-
ლით და 13 მაისს ინახულა მემკვიდრე ცესარეიში.
მისმა უმაღლესობამ სთქვა, რომ ხელმწიფე იმპერა-
ტორის ბრძანებით უნდა დაებრუნდე გემს «ПАМЯТЬ
АВОВА»-ზეო. ეს ამბავი მწეობარებით მიიღო, როგორც
იაზონის იმპერატორმა, ისე საზოგადოდ ყველამ,
როცა მემკვიდრე ცესარეიში ემსახურებოდა გემზე და-
ბრუნებისათვის, იაზონის იმპერატორი ბრძანდებოდა
კობეს, შემოსხნებულმა ამბავმა დიდად ააღელვა და
დიდს მწეობარებაში ჩააგდო იაზონის ვრი; ყველგან,
საცა კი მანახდნენ მემკვიდრე ცესარეიშის, გულწრფე-
ლობითა და გულ-მხურვალეებით ეგებებოდნენ დის
სტუმარს. იმპერატორიცა, წარჩინებულნიცა და ვრიც
დიდად დაალონა იმ გარემოებამ, რომ მისს უმაღ-
ლესობას აღარ შეეძლო დათვლიერება ქვეყნისა;
მაგრამ რაკ შედგებ გავგეს, მემკვიდრე ცესარეიში
უკეთ ბრძანდებოა, ყველას იმედი მიეცა, რომ მისი
უმაღლესობა ისე არ წაბრძანდება იაზონიდან, ტო-
კიო არა მანახოს.

გამოცხადდა უმაღლესად დამტკიცებული
კანონები წერა-კითხვის სკოლებისა. ამ კანონთა
ძალით ყოველს ენარქიაში მართლ-მადიდებელ
სამღვდელოებას ნება ეძლევა დაართონ ზემოხსენე-
ბული სკოლები. ამ სკოლების სტუმრადგანდენლი
უნდა იყვნენ მრევლის მდევდენი, რომელითაც
მოზარდ თაობას უნდა შესწავლონ ჭეშმარიტება-
ნი სარწმუნოებისა და ქრისტიანულის ზენ-

საქართველო
1912 წლის

ობისა და განემტკიცონ მოსწავლეთა სრული ერთგულება ხელშეწყობისა და მამულისადმი.

* *

სოფლის მართლმართვის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელის მ. ალექსი სავაძისაგან ჩვენ მივითხრო შემდეგი წერილი გაზეთში გამოასცხადივითად:

„მ. რედაქტორო! უმორჩილესად გთხოვთ, ნება გვიბოძოთ, რომ გუფითადი მადლობა შევსწიროთ ქვემოთ აღნიშნულ პირთ, რომელთაც ჩემდამო რწმუნებულს ეკლესიას შემოსწირის სხვა და სხვა საეკლესიო ნივთები და მასთან ერთობით დაგვიბეჭდათ შემწირველთა სიაც“.

ახნაურმა ილიკო ქ. ტატიშვილმა შესწირა ერთი რწმუნული ბაიარა, ღირებულება 50 მ.; ქალაქ ბათუმში მოკავსებულ სპირიტოზმა კალატოზმა—მცხეთის 1 ხატი და 1 დადი შინაღლი, ღირებულება 40 მ.; დაბა შვირთხალაში მოკავსებულ იარამ განიხალაძემ—ღვთისმშობლის 1 ხატი და 1 შინაღლი, ღირებულება 10 მანეთად; გლეხმა ტარასი თ. ძემაშვილმა—მცხეთის 1 ხატი, ღირებულება 3 მანეთად.

* *

აღნიშნული მისაღებად სასკოლო სახანაგან, თანხმად დამტკიცებულსა სასკოლო სახანაგან დაგინებისა, 22 იანვრიდან 1891 წლისა, ათს ორმოცი თუმანი (10400 მანათი), შესანასად 16 გრებულისა, სუხუმიძის ეპარქიისა, აბსაზეთისა და სამურზაყანოს ეკლესიათა როგორც გეგუშევის (საქართველოს საეპარქიო სასკოლო სასკოლო მოამბე), უნდა განაწილდეს გრებულთა შორის ქვემოთ აღნიშნულ სოფელთა: 1) რეზის, 2) ნიკოლაევის, 3) ბარაქის, 4) გუდაუთის, 5) მერხუელის, 6) აბეჯინის, 7) ბესლაგუბის, 8) რეზის, 9) შუშუელის, 10) ცაჩის, 11) მუხურის, 12) ბარაქის, 13) ფაშის, 14) ბარაქის, 15) გუდაუთის და 16) ათარისა, 650 მანათი თვითოეულს გრებულსათვის, რომელიდანაც ორმოცდაათი თუმანი (500 მანათი) დაენიშნებათ მღვდლებს და სუთმე-სუთმე თუმანი (150 მ.) დიკენებს.

“ “

ამა მისას თვის 8, 9, 10, 11 და 12 რიცხვებში თავდაზნადურთა გრება იყო ქუთაისში. გრება უნდა აერხა მარტო და გუბერნიის მარტო. გუბერნიის მარტოდ დაწესდა ისე თავადი ს. წაქეთელი, შორის მარტო—უგანთლებულს თავადი ალექსანდრე ბატონი, ქუთაისის მარტო თავადი კონსტანტინე წაქეთელი, გურიაში ახლად აღწეულ იქნა თავ. მარტო, ნაღვლად თავ. სიმონ გუგუნიანს, სოფ. რაჭის თვ. ალექსანდრე მ. წაქეთელი ნაღვლად ბ. კეტიშვილისა.

* *

ამავე თვის 21, 22 და 23 რიცხვებში ქუთაისის საეკლესიო-მამულთა ბანკის წევრთა გრება იყო ქუთაისში. ამ გრებას, სხვათა შორის, უნდა განესაღებინა წევრთა გრება კამიტეტის დეკანოზობა ამავე ბანკის გამგებობის თავმჯდომარის ბ. კალისტრატე ნ. ჩიკაძის გადაწყვეტის შესახებ სამხარეთიდან. ბანკის მეთაურთა კამიტეტის წევრთა განხილვად არ დასჯიან ჩიკაძის დეკანოზის გაყვით, განსაკუთრებით „*НОВОГО*“ ამტკიცებულ, რომ თვით ქუთაისის გუბერნიის (ინტელიგენციას) არ ქსურს ჩიკაძე ბანკის მართვლადა. რუსეთის და აზიის მეთაურთა კამიტეტის წევრთა დეკანოზისათვის... ერთი სიტყვით სიტყვა (ინტელიგენცია) ასი ათასჯერ იხმარეს. 21 ამ მისი შექმნა უგანსებლად ბანკის, სხვათა შორის, იმ. გრება, რომ შეკრულთა ჩიკაძის მოწინააღმდეგე (ინტელიგენცია) რადიკალა, დასაჯეს ჩიკაძის საფული ურთობები. გრების ზედა გამომო შეკრებებით. შეკრებების წევრთა რიცხვი იყო სუთს-ოთხმოცი. სუთს-ოთხმოც წევრში ძლიერად აღმონდა ჩიკაძის წინააღმდეგე 15 გრები! ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ თუ კიდევ აღმონეს ვითხვა ჩიკაძის წინააღმდეგე როგორც თავად-მადლებმა გაზეთებში, მაშინ ამ 15 გრების რიცხვი 7-ზე დასა! სამწუხარა ამ შემთხვევაში ის არის, რომ ამის შემდეგაც როგორც ბეჭდვითი სიტყვის გაღვინად დადათ მტკიცობენ და საზოგადოებაში გაღვინად ბეჭდვად სთვლიან თავიანთ თავს!..

სწავლა და მეცნიერება ქრისტიანობაში და კეთილშენებაზედ.

ამოსახება ბარდაცვალებულთა მართლ-მადრიხ-ბელ მონასტრისათვის.

დიდი მნიშვნელობა, სარგებლობა და მუცალებული საჭიროება შეწირულობათა და განსაკუთრებით უსისხლო მსხვერპლის შეწირვა გარდაცვალებულთათვის.

წმ. სარწმუნოება აი რას გულისწავლის ჩვენ ცოდვითა საიქიოს მდგომარეობაზედ: «სულთა გარდაცვალებულთასა, რომელნიც შთავრდენ სსსიკედინე ცოდვაში მაგრამ სიკდილის დროს სასოწარგვეთილებადი არ შთავარდნილან და სხეულისაგან სულის განშორებადმი მოინანეს, მაგრამ მათ ვერ მოიტანეს ნაყოფი მონაწილისა ლოცვითა წმ. ეკლესიისათ, შემსუბუქებთ მიღება სეციურისა სასუფეველასა. ამ შემსუბუქებას მიიღებენ ივინი დაუსრულებელითა სხიერებისა ღვთისათ, ლოცვითა მღვდელისა და კეთილთა საქმითა, აღსრულებულთა გარდაცვალებულთათვის და განსაკუთრებით უსისხლო მსხვერპლის შეწირვითა, რომელსაც მღვდელი შესრულებს კერძოდ თითოულის ქრისტიანის და მის მოყვასთათვის და სასოგადოდ ეოველთათვის ეოველს დღეს. ზემო ნათქვამ სიტყვებისა მეტრ წმ. ეკლესია ერწმუნება, რომ სულნი მრავალთა გარდაცვალებულთა ცოდვითანი განთავისუფლებიან ჯოჯოხეთისაგან არა მხოლოდ მონაწილთა და აღსარების

თქმითა, რომელნიც, თუცა მათ არ აღსრულებიან ამა ცხოვრებასა შინა, საიქიოს შემოვლებული არიან, არამედ კეთილთა საქმეთაგან, რომელნიც მათთვის შესრულებულ იქნებიან ცოცხალთაგან.

თანახმად სარწმუნოების სწავლისა წმ. ეკლესიამ ძველის დროიდან შემოიღო მძვენიერი ჩვეულება— ლოცვის აღკვეთა ღვთისადმი გარდაცვალებულთათვის, რათა შეიწავლოს მან უსისხლო მსხვერპლის შეწირვითა და სხვა კეთილი საქმეებითა. მიუცვლილებელი საჭიროება და სარგებლობა ამისთანა ჩვეულებისა ცხადად მტკიცდება: I) ძველისა და ახლის აღთქმის სადმერთო წერილის წიგნებითა; II) მოციქულთა ზებირ ვარდმოცემითა; III) მსოფლიო და ადგილობრივ კრებათა კანონებითა, და IV) სწავლითა დმერთ-შემოსილთა მამათა და მოძღვართა ეკლესიისათა.

I. დამტკიცება ლოცვასა და მსხვერპლის შეწირვასე გარდაცვალებულთა მოსახსენებლად არის მაკაბელის მეორე წიგნში, სადაც არის ნათქვამი: «კეთილ მსახური იუდა მოვიდა თვისთა თანა და, დახედვის დროს დაცემულთა, ნახა მათს ტანთსაცმელში კერძთა მღვენი, რომლისათვისაც კიდევ დაიხოცნენ ისინი. მამინვე შეკრება შესწირავი ჰქმნარტისა ღვთისად და გაკსაგან იერუსალიში შესწირავად გარდაცვალებულთა ცოდვების შესანდობლად. ისთ მე ზირაქისა ასწავებს კეთილის საქმის აღსრულებას, როგორც ცოცხალთა, აგრეთვე გარდაცვალებულთათვის: „მადლი მისაცემელი სა წინამე უოველთა ცხოველთა, და მკვდართა ზედა, ნუ აყენებ მადლსა. მომაკვდავი კობიბ უანდერძებს თუვის შეილსა: დახარჯე პური შე-

ნი მართალთა საფლავზე, ცოფვილთა ზედა ნუ გასცემ. რას ნიშნავს, აზრისაძებრ წმ. მოძღვრთა ეკლესიისათა კარდაცვალებულთა დასაფლავების ანუ მოხსენების დროს საღილის გამართვა გლახაკთა და ღარიბთათვის, აკრეფე მღვდელთათვის, რომ ერთი შენდობა შეუთვალონ განსვენებულსა ჭევედრონ კარდაცვალებულის სულის ცხოვნებისათვის? ეს ჩვეულება შემოდებულ იყო ჰირველ ქრისტიანებში და დაცულია თითქმის ჩვენს დრომდის. წინასწარმეტყველი ღვთისა იერემია უწოდებს წარწყმდილად და ღვთის ზირისაგან განდევნილად მათ, რომელთა ზედა სიკვდილის შემდეგ არ სრულდება მოსენება, ანუ მათი დამარსვის დროს არ მიეცემა მოწყალება, „და ნუ იკლავ მათ ჭევედრე, რამეთუ განძინორბიეს მშვიდობა, მშვიდობა ჩემი, რამეთუ ესე რქვა უფალმა“: და არა განტუდეს ჰური მგლოვასა შინა მათსა. ნუ გეშინის საცემელად მკვდარსა ზედა. სახიფ განცხრომასა მათსა არა შეხვიდე, ოდესცა თანა დაჯდომად მათთანა ჭამად და სუბად. ამას იტყვის უფალი ღმერთი ისრაელთა. ზატრიბრქმა იაკობსა და იოსებსა ითხოვეს, რომ არ დასტოვონ მებლნი მათნი ქვეყანასა შინა გეიტრისსა, არამედ დამარსონ ქვეყანასა ზედა ქანანისსა, სოლო ესე იმიტომ იყო ნათხოვი, რომ ისინი მონაწილენი უფილიეუნენ ლოცვისა და შეწირვისა, რომელნიც იქ იქნებოდენ აღსრულებულნი.

II. წმიდა მოციქული ზაგლე იტყვის: და მიანიჭოს უფალმა მოწყალება ონისფორეს სახლს, ვინაიდან მრავალჯერ განმისვენა მე და ჩემთა უფელთა არ შეირცხვინა. და მისცეს მას უფალმა ჰოვანად მადლისა მას დეესა შინა, ე. ი. უკანასკნელსა სასჯელსა (2 ტიმოთელთა 1, 16). ნეტარი თეოფილაქტე, აღნიხნის

რა სიტყვათა იესო ქრისტესსა შინა: «თქვენ იხსენით თავისა თქვენისა მკვლარნი მამონასა მისგან სიცრუვისა, რათა რაჟამს მოაკლდეთ თქვენ აზირ, შეგიწინაღობთ თქვენ საუკუნეთა მათსა უფელთა». (ლუკა 16—3). ავასაკა და მოკიდებულმა ჯვარსა ზედა, უთხრა იესო ქრისტეს: „მომისხენე მე, უფალო, ოდეს მოსვიდე სუფიეთა შენითა“. ესე იკითხეთქმის ასე ლოცვილობდა: ორიენი უნდა მოვეგვეთ ჯვრებზე, შენ უბრალო ხარ, სოლო მე ბრალთა ჩემთათვის ვისჯები, გარნა კვედრები შენ ჩემი სიკვდილის შემდეგ, ოდესცა შენ დაიკვიდრებ სასუფიელსა შენსა, კეთილ ინებე ჩემი მოხსენება და მომეტყვე ჩემი ცოდვანი. აქედამ ცხადათ სწანს, რომ ცოდვანი მიეტყვებიან სიკვდილის შემდეგაც.

III. მეექვე მსოფლიო კრება ნეტარად უწოდებს, აქებს და ამტკიცებს წმ. მოციქულის იაკობის, ბასილი დიდის და იოანე ბქრთბირის საღმრთო ლიტურგიის წესსა.

უიკვლივე ეს ამტკიცებს კარდაცვალებულთა მოხსენებას, რომელიც სრულდება სამკსის: კვეთის დროს, შემდეგ სასარების წაეთისვისა მოკლე კვერქსში და წმიდათა მღვწთა ძეწორვის შემდეგ. იესო ქრისტემ სთქვა: ეოველსა რსაც ითხოვოთ ლოცვასა შინა საწმინდობით, მიიღებთ, თუ ლოცვა ერთის მართლისა არის მღიერი, მით უმეტეს შესწანაზებულია ღვთისაგან მთელი ერის ლოცვა. ცხადი. რომ ლოცვა, ადვალნილი მთელ მორწმუნეთა კრებისაგან არის ნამდვილი. ამასთან წმიდა ეკლესია დაუმატეს ერთს დიდ საშუალებას—უსისლო მსსვერზლის შეწირვას გარდაცვალებულთათვის ცოდვების მიტყვებისათვის.

ლიტურდიას, როგორც მსოფლიო მსხვერპლის მოხსენებას, რომელიც შეწირულ იყო უფლისაგან ცოლგოთას მთაზედ, აქვს დიდი ძალა და მოქმედება, და არ განისაზღვრება არც ადგილით, არც დროით და თანასწორად მოქმედობს, როგორც ცოცხალზედ, ისე გარდაცვალებულზედ. აქ შუამდგომლობს მთაზედ არა უბრალო კაცნი, არამედ თვით მსოფლიო შობილი მე ღვთისა მსოფლიოდ ერთად ერთი შუამდგომელი ღვთისა და კაცთაშორის, იქნა ქრისტე.

როდესაც კვეთის დროს მღვდელი ადმონიებს ნაწილს სვეთსვეერიდგან მოსახსენებელად გარდაცვალებულთათვის, ეს ნაწილები წირვაზედ ჩასვენებებიან ბარბემში, იესო ქრისტეს სისხლში, ამ ღოცვითი სიტყვების წარმოთქმით: „იოტეფე, უფალო, ცოდვანი აქამოსხენებულთა ზირთა ზაცოისნითა სისხლითა შენითა“. აქედამ ეველა მართლ-მადიდებელთათვის ცხადია, რომ წმიდის ევხარისტის, საღმრთო საიდუმლოში თვით იესო ქრისტე არის მღვენი და მსხვერპლი. თვით იგია შუამდგომელი მამასთან და განსწმეღელი ცოდვათა ჩვენთა და დაუფასებელი სისხლი მისი, დანთხუელი ცოდვილთათვის, დაუცხრომელად დაღადებს საუგუნო მსაჯულისადემ ღვთისა მამისა ცოდვის მოტყუებისათვის და შეწვალებისათვის.

იგივე მსოფლიო კრება აღიარებს: არ შეიძლება ეკლესიაში გარდაცვალებულთა მოსახსენებელად შეწირულებათა მივ ეკლესიაში ჭამა, ამასვე გაიმორებს ღაბრიელის კრებაც: არა ღირს არს უფლის ტამრემში ანუ ეკლესიაში მოსახსენებელი სადილის გამართვა და ღვთის სახლთა შინა ჭამა და სწოდება ვალ-

სამონის განმარტებით ამოსთანა გაიმართებოდა ძველ ქრისტიანების დროში ეკლესიის მოსამსახურეთა და ღარიბ საღმრთოთის ეკლესიის სტოვას შინა მოსახსენებელად გარდაცვალებულთა; მაშასადამე მოხსენება ღოცვითა, მოწვალების კაცვითა და უსისლო მსხვერპლის შეწირვითა არის ჩვეულება ძველი და არა ახალი.

მეთოთსმეტე კანონი ტიმოთე ალექსანდრიის მთავარ ეპისკოპოსისა ერთის ას ძეგრეე წმ. მამათაგანისა, რომელნიც იუვენ კონსტანტინეპოლის ზირეულს, მსოფლიო კრებაზედ აღუგრძალავს უსისლო მსხვერპლის შეწირვას მოსახსენებელად თავისმკვლელთა. აქედგანცხადათ წინს, რომ უსისლო მსხვერპლი უნდა შეწიროს მსოფლიოდ მათთვის, რომელნიც ქრისტიანულად გარდაცვალებულან.

წმიდა დიონოსი IV არეოპაკელი იტყვის: მღვდელი მდაბლად ევედრება ღვთის სასიერებას, რათა მიეტეოს გარდაცვალებულთა შეცოდებანი კაცობრიობის უძლურებასა შინა შემთხვეულნი და დაწესოს იგი სამკვიდრებულსა შინა აბრამისასა, ისახეისასა და იაკობისასა, ადგილსა, სადა იგი არ არს საღმრთობა, მწუსრება და სულთქმა და ეოველნი ცოდვანი შეუნდოს თვისითა კაცთმოყვარებითა ცხოვრებასა შინა თვისსა განსრულმან ამა სოფლიადმ.

წმიდა ბასილი დიდი ილოცავს გარდაცვალებულთათვის ასე: მოიხსენე, უფალო, ეოველნი ზირევედ დაძინებულნი სასოებით ადვოპისა და ცხოვრებისა საუკუნოსათა და შემდეგ ურჩევს მღვდელს ილოცოს მათთვის, რომელთა სახელებიც სურს მოიხსენოს: „განსვენებისათვის და მიტყუებისათვის ცოდვილთა სულისა ანუ სუ-

ლთა (სახელი გარდაცვალებულთა) ადგილსა ნათლისასა, სადა არა არს მწესარება და სულთქმა, განუსვენე მას, ღმერთო ჩემო, და განუსვენე მათ, სადა იგი ჭფარავს ნათელი ჰიროსისა შენისა“.

წმიდა გრიგოლი ნოსელი იტყვის, რომ ფრთად ფრთის სათნო და სასარგებლო საქმა საღმრთო და დიდებული წირვის საიდუმლოს შესრულების დროს განსვენებულთა სარწმუნოებით მოხსენება.

წმიდა ევრემ სირინელი განვიდოდა რა ამა ქვეყნიდან, სთხოვდა მოწაფეთა თვისთა მოხსენების შესრულებას მასხედა ორმოცი დღის განმავლობაში და დასძინა: რამეთუ კეთილ ეყოფის გარდაცვალებულთა და მოხსენებასა ცოცხალთაგან გრძობენ ივინი.

წმიდა იოანე ოქროპირის ლიტრიკის გარდა, რომელიც მოუხანია ლიტურგიას შინა ბასილი დიდისა საუბრებში მრავალს ადგილას ვპოვებთ გარდაცვალებულთა მოხსენების საჭიროებას.

წმიდა კირილე იერუსალიმელი, წმ. ეპიფანე კიპრიელი, წმიდა ათანასე დიდი, წმიდა დიმიტრი მიტროპოლიტი როსტოველი ერთად ამტკიცებენ, რომ მცვალებულთა მოხსენება ძველიდგანვეა შემოდებული და ფრიად საჭიროა და სასარგებლო გარდაცვალებულთა სულისათვის ღოცვა, სამოწალოს გაცემა, მსხვერპლის შეწირვა და წირვა-ღოცვის აღსრულება.

დასასრულ მოვიყვანთ სიტყვათა დირსისა მამისა ჩვენისა იოანე დამასკელისასა, რომელმანც შეჭირბა ვუკლავ დამტკიცება იმის დრომდე მცხოვრებ წმ. მამათა ჭმომღვართა ეკლესიისათა, რომელთაცა დაიმორჩილეს სიმრავლე ქვეყნისა, რომელთაცა დაიმორჩილეს სიმრავლე ქვეყნისა, მოწაფეთა და ღვთის მაცხოვრის მოციქულთა

არა უძისეხოვ და არა უსარგებლოდ დაწესეს ცხოველყოფელ საიდუმლოთა მანა მოხსენება სარწმუნოებით განსვენებულთა. კიდიდან კიდემდე ქვეყნისა მფლობელი ერთი წმ. კათალიკე სამოციქულო ეკლესია ქრისტეს ღვთისა ჩვენისა მტკიცედ და მუცვალებლად იცავს ამა დროიდან დღემდის და მტკიცედ დაცავს ქვეყნის დასასრულამდე სარწმუნოებით განსვენებულთა მოხსენებას. ვინაიდან ქრისტეს სარწმუნოებას, განმარებულ შეცთომილებათაგან, არც ერთი უსარგებლო ჩვეულება არ მიუღია და მტკიცედ და მუცვალებლად იპრობს ეოველსა სასარგებლოსა ღვთის სათნოსა და მაცხოვრებელსა.

მესამე დღე.

მესამე დღესეა გარდაცვალებულთა მოხსენება არის შეპირ გარდმოცემა მოციქულთა. იგი სრულდება მესამე დღეს მისთვის, ა) რომ გარდაცვლილი მონათლული იყო სახელითა მამისათა, და მისათა, და სულითა წმიდისათა, ღვთისა სამებასა შინა ერთ არსებისა; სარწმუნოებას, რომელიც მიიღო მან ნათლისღებაში, იცავდა უვნებლად, როგორც იგი თავის სიცოცხლეში ევედრებოდა ღმერთს სამებას შინა ერთ არსებას ცოდვების მიტეგებას, ვერეთე წმიდა მართლ-მადიდებელი ეკლესია დასრულებს მასხედა მოხსენებას მესამე დღეს; ბ) რომ მან, ე. ი. გარდაცვალებულმა დაცვა სამი ღვთის მტკვეულებითი კვილ მოქმედება, რომელნიც საფუძველია ჩვენ ცხოვნებისა სახელდობრ: სარწმუნოება, სასოება ჭიკვარული; გ) რომ ეოველი კაცი სცოდავს საქმით, სიტყვით და გულითსქმით, ამისთვის

საქართველო
საბჭოთაო

ვევდრებით წმიდა სამებას მესამეს დღესა შიტვეებისათვის ცოდვათა, შთადენილთა ამა სამითა საქციელითა გარდაცვალებულისაგან ამა ღვთის მეტყუალებითი განმარტების გარდა მესამე დღეს გარდაცვალებულთა მოხსენებას აქვს კიდევ საიდუმლოვევბრივი მნიშვნელობა, რომელიც შეეხება საიქიოს სულის მდგომარეობას.

მესამე დღეს ის, რომელიც თვითონ აღსდგა მესამეს დღესა მკვდრეთით, ურბანებს ამაღლდეს ქრისტეანის სული ზეცაჲთა შინა თუ-ვეანის საცემელად ღვთისა ეოველთასა.

მეცხრე დღე მსვედლობა სულისა სამოთხესა წინა).

მეცხრე დღეს წმ. ეგვლისა აღასრულებს ლოცვათა, მოწუალებათა გაცემას ღ უსისწლო მსხვერპლის შეწირვას გარდაცვალებულთათვის. აგრეთვე მიცვალებულთა ზეპირგარდმოცემისამებრ, იგი ვევდრება უჯალსა, რომ სული გარდაცვალებულისა ეღირსოს შერიცხვას სულთა თანა წმიდათა ლოცვითა ღ ვედრებითა ცსრათა გუნდთა ანგელოსთა. წმ. მკარბი აღექსანდრი-ელი, ანგელოსის ჩვენებით ამბობს, რომ შემდეგ მესამე დღე დეიას თაქანას-ცქიისა ნაბრბანებია რათა ეჩვენებოდეს სულსა სხვა ღ სხვა სასიამოვნო სავანე წმიდათა ღ სამძქნი-ერე სამოთხისა: ეველა ამას ისილავს სული ექვს დღეს განკვირებული ღ მადიდებელი შე-მოქმედისა ეოველთასა დეთისა. ისილავს რა ეველა ამას, იგი გამოიკვლებს ღ დაჯაწებს მწუხარებას, რომელსაც გრძობდა სსეუქმი მეოფობის დროს.

(შემდეგ იქნება).

სიტყვა ცოლ-მარობაზე *).

სასჯელი სიძვ. მრუშებისათვის, ანუ ცოლ-ქმრული კავშირის დაღრვევისათვის.

ვინც ცოლ ქმრულ კავშირს არღვევს, ის მძიმე ცოდვაში ვარდება. ის მასუხის მეტებლას თავის სულის, ხორცის და სინიდისი წინაშე, თავის მეუღლის, საზოგადოების და ღვთის წინაშე, ამიტომ რომ ის ზორბოტ საქმით აენებს თავის ხორც და სულს, მით დაღბრბს თავის მეუღლეს, ენებას აძლევს საზოგადოებას და არღვევს ღვთის მტნებას—წინააღმდეგა სუფილისა. მასეს სჯულებით მემრუშენი და მეკანი დაისჯებოდნენ სიკვდილით (ან. 8, 4—5), ვეცნენ უმეტე ვინე იმრუშოს ქმრის ცოლისათან, ანუ მრუშება ეოს ცოლისა, ანუ ვინ სიძვა ეოს ცოლსა მოეუხისა თვისისსა სიკვდილით მოკვდნენ, ორნივე შემოადე არიან... (ლევიტ. 20, 10). (მეორ. სჯულ. 22, 22). ეოველისი მრუშებულისი, ვითარცა თორენ მეზუშენი, გნლუვად სინისა აღისა მოენ (ოსეს. წინასწ. 7, 4). აიკაზ მოციქული სწერს: *«მე-მაენა და მემრუშენი! არა უწეათ, რმეთუ სიყვარული სოფელისა ამის მტრობა არს ღმრთისა? აწ უმეც რომელსა უნდეს მეკობარე ეოფად ამის სოფელისა, მტროად ღმრთისა აღუდგებეს»* (იეკობ. 4, 4).

მემრუშენი და მეკანი დასჯებანს არა თუ ხორბელად მარტო, არამედ სულიერადც: ისინი წარაწმედენ სულისა თვისისა, მოკვდებიან სასუეველუსა და ექმნებიან შთავდებულისი ტბასა მას ცეცხლასსა. სალომონ ბრბენი სწერს: *«მემრუშენი ნაგლუეკანებისა წილ განებისათა წარწმედა სულისა თვისისა შთავდეს»* (შეამოხიოს) (იეკ. 6, 32). მოციქული შავლე სწერს: *«მეკანი და მემრუშენი საჯნეს ღმრთისა»* (ებრ. 13, 4); იგივე მოციქული სწერს: *«არცა მეკათა, არცა მემრუშენი სასუეველი ღმრთისა ვერ დაიკვდნონ»* (ებრ. 6, 9—1). იგივე მოციქული შავლე სწერს გალატელთა: *«გნად არიან საქმისი ხორბთანი, რომელ არიან: სიძენი, მრუშებანი, არა წმინდებანი, ბღწენანი... ესე ვითარისა მოქმედთა სასუეველი ღმრთისა ვერ დაიკვდნონ»* (5, 19—21; ეფეს. 5, 5). იოანე დეოსი მეტყუელი სწერს: *«ურწმუნოთ, და ცოდვებოთ, და სამკებოთ, და კაცის მკვლელებო, და მეძებთ... ნაწილი მითი ეოს ტბასა მას*

*) ის. მწუშმისა-ს. კნ. 8.

ტრებლითა და წინწებითა აღნებულსა; რომელ არს საკვალე იგი ეკონოგე (კამოტე. 21, 8). ვინც კეთილი აღმანიათ, ის უოკელოვანიკრადება ამ ცოდვას, მაგრამ ცოდვილი და ბოროტი კი მისდევნენ მას: ამაზედ დავით წინასწარმეტყველი სწერს: «ცოდვილსა მის რქვადმებრძინ... მეპაჟიანას დავსდვი ნაწილი შენი» (ყსალ. 49, 16—18). წინასწარმეტყველი იერემია სწერს ბოროტ და ცოდვილებზე: «იბრუშებდეს და სახლებსა შინა მეპაჟიანას აღადგურეს (იერ. 5, 7). შუორჯადღელს იგივე წინასწარმეტყველი ამბობს: რომ ვინმე მომტენს მე უღბანში უგანსახელი სადგური, დაუტეო უკნი ჩემი და წვაილე მისიან, რამეთუ უოკელები იბრუშებენ» (იერ. 9, 2).

გეთო მემე და დამღუბელი ცოდვას იმრუშება, ამიტომ უოკელი გაცი უნდა ერდოს მას. ჩვენ გვაჭებს საშუალებად ღვთისაგან მოცემული, რომელიც დავაფიარებს ამ ცოდვიანს. ეს საშუალება არის სიბრძნე ღვთისა და მტენბანი მისი, გამოხატულები საღმრთო წიგნებში. ამაზედ სოლომონ ბრძენი სწერს: «სანთელ არს მტენბად სურვილის, და სითელ და ტანს ცნობრებისა, და მხილვად და სწავლულებსა, რომელმან დავიციეს შენ დედაგატისაგან ქმრის ცოდვისა და დასძინოსაგან ენისა უცხოისა» (იგუგ. 6, 23—24). იგივე სოლომონ ბრძენი გვაძლევს ამის შესახებ მშვენიერ ღმრთობებს: «ნუ მისებდე დედაგატს ბოროტსა, რამეთუ თიფლი გარდამოსწევითან ბავთიან დედაგატისა მეპაჟიანას, რომელმან წუთ ერთი დავტობის სასუქი. სოლო უგანსახელი უმწიანს საღვთისა ქობო და უმკეთლეს უფროს მახვალის ღესულისა ორბირის... შორს მეუ მისიან ტანნი შენნი და ნუ მიავსლები ერთა მიმართ სახლისა მისისათ... რათა არს განმდენს სხვანი შენისა ძალისა და ნაშრომა შენი შევიდეს სახლსა შენსა სხვათას და რანად უგანსახელსა ზედა... და სხვა: ვითარ მოვიძულენ სწავლულებსა და არს ვინმანი სის მსწავლელისა ჩემისა და მომღვარისა ჩემისა არ მიუფარს უფრო ჩემი (იგუგ. 5, 3, 4, 8, 13). იგივე სოლომონ ბრძენი გვაწვდის: «შეიღო, ნუ მისცემ დედა გტოს სიბადდრეს შენსა და შენსა ცოტისა და ცნობრებისა უგანსახელსა შინა განზრახვას» (იგუგ. 31, 3). მოციქული ავტელ სწერს: «სიძე და უოკელი არს წმინდება, გინა ანგარება (კერძობის მოვარება) ნუდგად სახელადე ბინ თქვენ შორის, ვითარცა შენისა შვიდთა» (ეფეს. 5, 3). იგივე მოციქული სწერს: «მოაკვდინეთი უფროსი თქვენი ქვეყნისა ზედა: სიძე, არს წმინდება, გნება, გულის თქმა ბოროტი და ანგარება, რომელ არს

გგნით მსახურება» (კოლას. 3, 5). იგივე მოციქული ავტელ სწერს: «ესე არს ნება ღვთისა... განშორებად თქვენდა სიძვისაგან... (1 თესალ. 4, 4—5).

ცოლი კეთილი.

ბედნიერს ცნობრებაში ის გაცი, რომელსაც შეხვდება ცოლად დედაგაცი კეთილი და მადლიანი. ის ღვთისაგან დაჯილდოებულია, ამიტომ რომ კეთილი ცოლი არის მადლი ღმრთისა, ნაჭი უფლისა, კეთილი ცოლი არის თვის ქმრისთვის გვირგვინი გურიკვისა; იგი ამატებს ქმრის თვისსა. კეთილი დედა გტოს ქმრის გული თიმბა აქვს, უოკელ კეთილს სძენს ტაბედითი მოკიდებას სელს, იცის რა, რომ მის გუნს შემიწე კეთილი და მეივლიანი, რომელიც უღელს გაუწევს მის უოკელ კეთილს სძენსა გამოხსენებას და ამდებს მისცემს მის ცნობრების დროს, კეთილი დედა გაცი აიტანს გასაქარს და შეიშნობს ბედნიერებას; ის არ ეამბარტუნდება, თუ მადარი და შეძლებულია. კეთილი დედა გაცი ტყვეს უბრლოდ დროს არ დაგატავს, რამედ თუკის უფლის, ხელსაქმობს და გამრედას. კეთილი ცოლი ხელსაქმობს, სიძენს ეკურებას, გულს უსვია და თაჟს სიბადდრისაგან განუზიარებს ცნობრებულს და სელმოკე ადამიანს რამოდენიმე ნაწილს. სოლომონ ბრძენი სწერს: «რომელმან მოოს ცოლი კეთილი, უზოგინეს მადლი, სოლო მიუღებებს სიწმინდე უფლისა მიერ» (იგუგ. 18, 22). იგივე ბრძენი სწერს: «დედა გაცი მსხე გვირგვინისა ქმრისა» (იგუგ. 12, 4). «დედა გაცი მსხე ვინ ბოლო, უმწიანს არს ქვისა მიერად სახეილდისა, კანდრისა არს (თიმბა არს) მის ზედა გული ქმრისა მისისა, რამეთუ იქმს ქმრისა თვისისა კეთილსა უოკელსა შინა ცნობრებას» (იგუგ. 31, 10—22). სოლომონ ბრძენიც სწერს: «დედათა ბრძენთა აღაშენეს სახლი, სოლო უგნურმან აღმოთხარს ხელთა თვისთა» (იგუგ. 14, 1). წიგნი ისო ზარქაჟის მოგვითხრობს: «მადლი დედაგატისა ანგარებს ქმრისა მისსა და ძვლთა მისთა განზიარებს (განსქვლებს) ხელთაგან მისი; ნიჭი უფლისა დედაგაცი მღუშინ... მადლი მადლის ზედა დედაგაცი მოგრძედა» (26, 16—18). «ნეტარ არს, რომელიც ცნობრებს ცოდვისთანა მტენიერისა» (ზარქ. 25, 11). «დედაგატისა კეთილისა სასატრელ არს ქმარი და რიცხვი ბედნი მისთა მტრებელ ბედ (ორგინ). დედაგაცი კეთილი ანგარებს ქმრისა თვისისა და წელთა მისთა აღავსებს მშვიდობითა. დედა გაცი კეთილი ნაწილი კეთილისა, წილსა შინა მომშისა უფლისა: მიეცეს» (ზარქ. 26, 1—3).

საღმრთო წერილი გასწავლას, რომ კეთილი დეკაცობა თავის ქმარს მოუხმობს დიდებს და მატყვის და იგი — კეთილი დეკაცობა — ქმარს დიხსნის. ამხედ სოლომონ ბრძენი სწერს: «დედოფალ იქმნებას ბჭეუთა შინა (შესაგრებულ ადგილზე — საზოგადოებაში) ქმარი მისა» — კეთილი დეკაცობისა. (იგავ. 31, 23). «დედა კაცი მიდღიანი აღუდგინეს დაღუბსა ქმარს» (იგავ. 11, 16), «ქმარმანცა მისმან აჭო იგი (კეთილი დეკაცობა)... დედაცანი გონიერი გურთხეულ არს, სოლომონ შინა უფლისანი მის რათა აჭებდნენ. ძვირით მის ნათესავსა მისთა, რათა იქმნადეს ბჭეუთა ზედა ქმარი მისა» (იგავ. 31, 34—32).

კეთილ დეკაცობას, გამჭვილს, თავის თავსზე მზრუნველს, ანუ მეოჯახეს, სამდღარის შექმნის და გლახეთა მოწყალეს სოლომონ ბრძენი აღწერს შემდგომი სახით: დეკაცობას კეთილმან «მოაგო მატყლია და სელი, ქმნა კეთილ ხს. მარს ხელითა თვისითა. იქმნა, ვითარცა ნავი მთავარე, მოჭყედა, მოართ შეიკრძობს თავისა თვისსა სამდღარს, და აღდგის დამთავან და მისდის საზრდელი სას. ლეულთა და საქმე მსკებლთა. მსადლელებს ატარავ (საუნე ანუ სკენსზე ადგილი) მოაიფა, სოლო ნუფოთა. კან სელთა თვისთასა დამტყვიანს მკლავნი თვისნი საქმისა ზედა; და ისილა გემო, რომეთუ კეთილ არს საქმედ, და არა დაშრტანს სინთელი მისი ღმე უყოფელ-მწყურს თვისი განმარტა სასარგებლოს ზედა, სოლო ზელსა თვისსა განმტყვიებს ტარის ზედა სთავად. და ხელნი თვისნი განუხუჩა გლახებს, სოლო ნუფოთნი მიუხუჩოს დაგრდომილს. არა ზრუნავს მეოფეთათვის სასლეს შინა ქმარი მისი, რადეს სხვა უფროს (სადმე დაიკვიანოს) რომეთუ უოკლნი მისთანნი შექმნილ არიან, მძინობდი სამძილი უჭმის ქმარსა თვისსა, სოლო პასინასკან და მორფირსისა (სამეფო ტანისმოსონი) თავისა თვისისა სამოსელი» (იგავ. 31, 13—22).

საღმრთო წერილი გასწავლის, რომ კეთილი ცოლი მოსაფრებელია, მატყავსცემია; ამხედ სოლომონ ბრძენი სწერს: «რომელი განდგენის ცოლსა კეთილს, განდგენის კეთილთა» (იგავ. 18, 23). ასო მორაქი სწერს: «ნუ განმოხრებ დეკაცობას ბრძენსა და კეთილს, რომეთუ დღიანი მისი უფროს ოქროსი... არს თუ შენდა ცოლი სულისკაბრ ნუ განიქმე მას (ზინაქ. 7, 21, 28).

ცოლი ბოროტი.

საბაბლოა და სოლოდაი ის კაცი, რომელსაც შეხება ცოლად დეკაცობა ბოროტი. ის ბედისკაცს მკ-

ტად დასცილია, ცხოვრებაში მტკად შეწევნულია. ოჯახში მუდამ აღმოფთხებული, აღუკებელი და მოუხეხნარია, გულად მუდამ უწყის, რადგანც ბოროტი ცოლის ენით მას გულად დავოდალი აჭის, სმირად კირდებს ცოლთან დაბრუნებს, რჩევას და უოკლევი თუხისა შესახებ საერთო საქმეს, რადგანც ის თავის ცოლისკან კეთილს არს გამოვლის. ბედნიერება მანინა თუხადგან სადმე წასულა, რომ ცოლსა ხანს მანინ არ ხელადეს თავის ცოლის საქციელს. ბოროტი ცოლის ქმარი ტად მხანსაგში და საზოგადოებაშიც დარცხენილია და გარდებულია. ერთი სიტყვით, ბოროტ დეკაცობის ქმარი ამ ქვეყნიერად უოფოქეთში იტანება და არ იცის, რადის გათავლება ეს ქვეყნიურთი უოფოქეთის სატრევილი. ბოროტ დეკაცობა სწერს სოლომონ ბრძენი: «ვითარცა მღელი მელსა, ეგრეთ წარწყმედს ქმარს დეკაცობა ბოროტის მოქმედი» (იგავ. 12, 4). იგივე სოლომონ ბრძენი სწერს: «უფრებეს არს ცხოვრება ქვეყნისა შინა უღუბნისა, კადრე და ცხოვრება დეკაცობისათა მოღალისა (კანასა), და ენოჯინისა, და შრისხინისა» (იგავ. 21, 19). «უფრებეს არს უფრესა შინა სასრთულისსა, ვიდრე და სასლეს შინა სასრთოსსა დეკაცობისათან მკინე. ბედისა» (იგავ. 25, 26). იგივე სოლომონ ბრძენი სწერს: «წყეონი განსდგენს კაცსა დღესა შინა ზმითით სასლესკან მისისა, ეგრეთ დეკაცობა მწყეკობა თუხისკან სასლესა» (იგავ. 27, 15). იგივე ბრძენი სწერს: «სათა მკერ შეიძერის ქვეყნსა, სოლო მეოთხისა ვერ მკლუმს ტვირთად: უკეთუ მონა გამეფდეს და უტრედი აღეხოს სასმელითა, და მსკელებინ უკეთუ განსდგენოს დეკაცობა თვისი, და დეკაცობა სამკელი უკეთუ მისკეს კაცსა კეთილს» (იგავ. 30, 21—23). რამდენად მამე და კანსკირთა ბოროტ დეკაცობან ცხოვრება, რადგანც დედა კაცის სობოროტე აღუპატობის უოკლ ბოროტებას და რეგორ დაღონებს და გულს უწყლავს ქმარს ბოროტი დეკაცობა, მას გამოკავსტყვის მკენ წიგნი ისო ზირაქისა: «უფრებეს არს ცხოვრება ღმობითანსა და კეშმითა, ვიდრე ცხოვრება დედა კაცისა ბოროტისათან. სობოროტე დედა კაცისა შესლელის სასკეს მისსა... მღიერ არს უოკელი სობოროტე, წინადმდეკ სობოროტეს დეკაცობისა... ვითარცა ზღს დედა ქვეშისა ზედა თეხისათა მოსურებულისათა ეგრეთ დედა კაცი ენოჯანი ქმარისა მღუბანისა. ნუ შეუვრდები შეგნებსა ზედა დედა კაცისსა და დეკაცობისსა გულის შემთათ შინა ნუ გხუბრის. რისკე და ურცხვანობა და კლამა დიდი დეკაცობის, უკეთუ სელაქიყებს ქმარს

